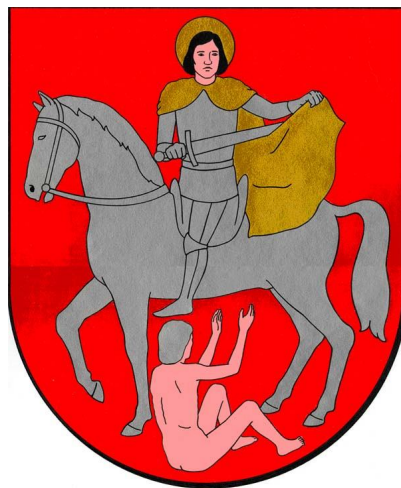

Wójt Gminy Mochowo
Mochowo 20
09-214 MOCHOWO

Zmiana

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY MOCHOWO

UWARUNKOWANIA

Załącznik nr 1

do Uchwały Nr 133/XXIII/08

Rady Gminy Mochowo z dnia 30 grudnia 2008 r.

Mochowo 2008

Spis treści:

1. PODSTAWA FORMALNO-PRAWNA	4
2. WSTĘP.....	5
3. DOTYCHCZASOWE PRZEZNACZENIE, ZAGOSPODAROWANIE I UZBROJENIE TERENU ORAZ STAN ŁADU PRZESTRZENNEGO GMINY MOCHOWO.....	6
3.1. Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne w gminie Mochowo – stan prawny.....	6
3.2. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mochowo.	6
3.3. Przyczyna zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mochowo.	8
3.4. Miejscowy plan ogólny zagospodarowania przestrzennego gminy Mochowo.....	8
3.5. Tereny mieszkaniowe	9
3.6. Ruch budowlany.....	10
3.7. Tereny usług, przemysłu i administracji.....	10
4 STAN ŚRODOWISKA, W TYM STAN ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚĆ I JAKOŚĆ ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGI OCHRONY ŚRODOWISKA PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO	12
4.1. Rolnicza przestrzeń produkcyjna	12
4.2. Leśna przestrzeń produkcyjna.....	14
4.3. Zasoby wodne oraz wymogi ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego	15
5. STAN DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ	17
6. WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, W TYM OCHRONA ICH ZDROWIA.....	19
6.1. Potencjał demograficzny	19
6.2. Rynek pracy – zatrudnienie i bezrobocie.....	20
6.3. Wykształcenie i edukacja	21
6.4. Ochrona zdrowia.....	21
6.5. Kultura	21
6.6. Sport i wypoczynek	21
7. ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I MIENIA	22

7. POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY	23
8.PRAWO WŁASNOŚCI GRUNTÓW	24
9. WYSTĘPOWANIE OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH.....	25
9.1. Obszary i obiekty chronione na podstawie przepisów o ochronie zabytków	25
9.2. Obszary chronione na podstawie przepisów o ochronie przyrody	26
10. WYSTĘPOWANIE OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH.....	29
11. WYSTĘPOWANIE UDOKUMENTOWANYCH ZŁÓŻ KOPALIN ORAZ ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH.....	29
12. WYSTĘPOWANIE TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH.	29
13. STAN SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, W TYM STOPNIA UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ ENERGETYCZNEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMI.....	30
13.1. Uwarunkowania rozwoju, wynikające z istniejącego systemu transportowego.	30
13.2. Ocena funkcjonowania i możliwości rozwoju systemu transportowego.....	37
13.3. Zaopatrzenie w wodę.....	38
13.4. Ocena stanu istniejącego wodociągów.....	39
13.5. Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	40
13.6. Elektroenergetyka	40
13.7. Zaopatrzenie w gaz.....	41
13.8. Zaopatrzenie w ciepło.....	41
13.9. Gospodarka odpadami	41
13.10. Cmentarze	43
14. ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH	44
15. Wykorzystane materiały:.....	45
16. Wykaz stanowisk archeologicznych na terenie gminy Mochowo	46

1. PODSTAWA FORMALNO-PRAWNA

Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mochowo, zwana dalej Zmianą studium, przeprowadzana jest w oparciu o zapisy ustawy z dnia 27.03.2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z dnia 10 maja 2003 r. Nr 80, poz. 717 z późniejszymi zm.). Zmianę studium opracowuje się w celu określenia polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego. Dokument ten ma charakter obligatoryjny, sporządza się go dla obszaru gminy w jej granicach administracyjnych. W sprawie sporządzenia zmiany studium Rada Gminy Mochowo podjęła w dniu 28 kwietnia 2008 r. uchwałę Nr 105/XV/2008.

Opracowanie projektu studium odbywa się na podstawie umowy nr 19/2008 z dnia 27 maja 2008 r. zawartej pomiędzy Wójtem Gminy Mochowo a Ośrodkiem Naukowo-Konsultacyjnym Piotr Fogel. W umowie zawarto, m.in. że opracowanie odpowiadać będzie wymaganiom ustalonym w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, a zakres merytoryczny studium obejmie zagadnienia wymienione w art. 10 tej ustawy. Zmiana studium opracowywana jest dla obszaru gminy w jej granicach administracyjnych.

Zakres zmian dotyczy wprowadzenia korekt w polityce przestrzennej, w tym takich, które ułatwią aplikowanie o zewnętrzne środki pomocowe.

SPORZĄDZIŁ:

WÓJT GMINY MOCHOWO
09-214 Mochowo
pow. Sierpecki, woj. mazowieckie

OPRACOWAŁ:

Ośrodek Naukowo-Konsultacyjny Piotr Fogel
ul. Dolna 33a Krupia Wólka
05-540 Zalesie Górne
w składzie:

mgr Piotr Fogel – główny projektant, kierownik projektu, członek Okręgowej Izby Urbanistów z siedzibą w Warszawie nr WA-370

w oparciu o studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mochowo przyjęte Uchwałą Nr 196/XXXII/06 Rady Gminy Mochowo z dn. 28 marca 2006 r.

Opracowane przez zespół:

Centrum Gospodarki Przestrzennej Sp. z o.o.
ul. Wiejska 18/9
00-490 Warszawa
w składzie:

mgr Piotr Fogel – główny projektant, kierownik projektu, członek Okręgowej Izby Urbanistów z siedzibą w Warszawie nr WA-370

mgr inż. arch. Jan Łukasz Juraszyński - projektant, uprawnienia urbanistyczne nr 1381/94, członek Okręgowej Izby Urbanistów z siedzibą w Warszawie nr WA-075

mgr inż. arch. krajobrazu Anna Pugacewicz

mgr inż. arch. krajobrazu Hanna Rawska

mgr inż. Jolanta Fiszczyk-Wiktorowicz

mgr inż. Włodzimierz Rybarczyk

2. WSTĘP

Gmina Mochowo jest gminą wiejską, położoną na północno-zachodniej części województwa mazowieckiego, na pograniczu województwa mazowieckiego kujawsko – pomorskiego. Od dnia 1 stycznia 1999 r. Mochowo wraz z miastem Sierpc gminami wiejskimi Sierpc, Gozdowo, Rościszewo, Zawidz, Szczutowo wchodzi w skład powiatu sierpeckiego.

Gmina Mochowo graniczy z gminami Sierpc, Gozdowo, Skepe, Tuchowo, Brudzeń Duży.

Miejscowość gminna - Mochowo znajduje się w środkowej części analizowanego obszaru i odgrywa wiodącą rolę ośrodka lokalnego.

Mochowo jest gminą o silnie rozwiniętej funkcji rolniczej.

Omawiany teren, szczególnie jego południowa część pozostaje w zasięgu oddziaływania Płocka, który stanowi ważny, zewnętrzny czynnik rozwoju. Oddziaływanie Sierpca na strukturę przestrzenną gminy jest mało widoczne.

Podstawowe dane o gminie:

Powierzchnia – 144 km² (14357 ha)

Liczba mieszkańców – 6329 (grudzień 2007)

Liczba wsi - 43

Gęstość zaludnienia – 43,95 osób/km²

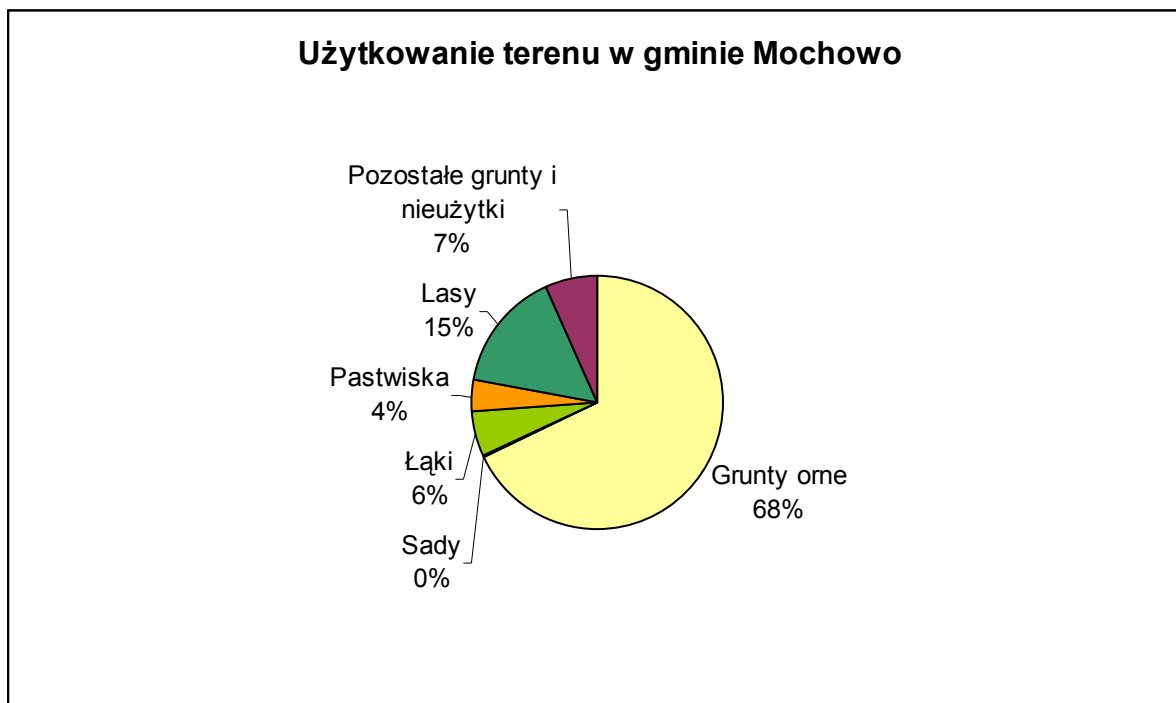
Użytkowanie ziemi w ha:

tereny rolnicze 78%

lasy 15%

tereny zainwestowane 2,1%

nieużytki 4,9%

UWARUNKOWANIA ROZWOJU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY MOCHOWO

3. DOTYCHCZASOWE PRZEZNACZENIE, ZAGOSPODAROWANIE I UZBROJENIE TERENU ORAZ STAN ŁADU PRZESTRZENNEGO GMINY MOCHOWO

3.1. Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne w gminie Mochowo – stan prawny.

Gmina Mochowo nie posiada jednego, spójnego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla całego swojego obszaru, co z punktu widzenia interesów gminy nie jest rozwiązaniem korzystnym.

Przeznaczenie i zagospodarowanie terenu w gminie Mochowo do 31 grudnia 2003 r. regulował miejscowy plan ogólny zagospodarowania przestrzennego gminy Mochowo zatwierdzony uchwałą nr 39/VI/94 Rady Gminy w Mochowie z dnia 29 listopada 1994 r., który od 1 stycznia 2004 r. stracił ważność i nie może być już traktowany jako prawo miejscowe.

Do planu tego gmina wykonała po 1994 r. 2 zmiany i są to plany, które zgodnie z obowiązującym prawem nie utraciły swojej mocy po 31 grudnia 2003 r. Jednak ze względu na zasięg przestrzenny nie odgrywają one większego znaczenia w zarządzaniu przestrzenią gminy.

Wykaz obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w gminie Mochowo.

Uchwałą nr 143/XXV/01 Rady Gminy w Mochowie z dnia 28 marca 2001 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu zabudowy mieszkaniowej we wsi Ligowo gm. Mochowo pow. sierpecki, woj. mazowieckie - dotycząca przeznaczenia terenów pod oczyszczalnię ścieków.

Uchwałą nr 144/XXV/01 Rady Gminy w Mochowie z dnia 28 marca 2001 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu zabudowy mieszkaniowej we wsi Ligowo gm. Mochowo pow. sierpecki, woj. mazowieckie - dotycząca przeznaczenia terenów pod zabudowę mieszkaniową z dopuszczeniem usług.

30 grudnia 2002 r. Rada Gminy w Mochowie podjęła uchwałę Nr 27/III/02 o przystąpieniu do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jednak do dziś nie doczekała się ona realizacji.

Wszystkie obowiązujące na obszarze gminy Mochowo miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego są zgodne z przyjętą polityką przestrzenną, jednak nie pozwalają one na swobodne zarządzanie przestrzenią, gdyż ogółem obejmują obszar zaledwie około 1 ha. Plany te nie zapewniają gminie terenów dla rozwoju nowych funkcji czy znaczących realizacji nowej zabudowy. Zarówno pod względem powierzchni jak i możliwości dysponowania terenem mają one znaczenie marginalne. Wszystkie obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego realizowane były w odpowiedzi na konkretne wnioski - potrzeby, są zatem niewystarczającą ofertą lokalizacyjną.

Narzędziem realizowania polityki przestrzennej w gminie Mochowo jest ustalenie w drodze decyzji o warunkach zabudowy, z którego gmina skutecznie korzysta. Dotychczas wydano 272 decyzje. Jednak stosowanie tego narzędzia możliwe jest w ograniczonym zakresie, w sąsiedztwie istniejącej zabudowy, posiadających dostęp do infrastruktury technicznej, nie wymagających uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia terenu na cele nierolnicze i nieleśne.

Gmina Mochowo posiada uchwaloną (Uchwałą Nr 196/XXXII/06 Rady Gminy Mochowo z dn. 28 marca 2006 r.) zmianę studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, opracowane zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. Studium nie jest jednak prawem miejscowym, jest ono jedynie wyrazem polityki przestrzennej realizowanej przez wójta gminy Mochowo.

3.2. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mochowo.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mochowo przyjęte Uchwałą Nr 29/IV/99 Rady Gminy Mochowo z dn. 1 lutego 1999 r. było pierwszym

obowiązującym dokumentem polityki wewnętrznej gminy. Studium zakładało rozwój gminy w oparciu o jej podstawowe zasoby: dobre warunki do rozwoju rolnictwa, walory przyrodnicze i historyczne, korzystne położenie komunikacyjne oraz dobrze rozwiniętą infrastrukturę.

Zasadą „starego” studium było wskazanie zadań polityki przestrzennej i wyróżnienie celów operacyjnych dla:

- struktury przyrodniczo – kulturowej,
- struktury osadniczej,
- struktury rolnictwa,
- infrastruktury technicznej,
- komunikacji,

Założono, że podstawowymi ośrodkami dla obsługi mieszkańców są Mochowo, Ligowo, Bożewo. Przyjęto wzrost ogólnej powierzchni terenów mieszkaniowych jedynie w Bożewie, Mochowie, Ligowie i Malanowie Starym.

W zakresie obszarów turystyki i wypoczynku wskazano na naturalne, korzystne warunki do rozwoju tej funkcji wzdłuż rzeki Skrwy Prawej, we wsiach: Zglenice Budy, Żurawin, Choczeń, Dobaczewo, Grodnie, Cieślin, Żurawinek. Na obszarach rozwoju turystyki i wypoczynku wykluczono w zagospodarowaniu przemysł, usługi uciążliwe oraz fermy. Przyjęto minimalną wielkość działek 2000 m² bez prawa do dalszych podziałów.

W strefie rolniczej działania gminy powinny skoncentrować się na:

- ochronie rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
- wspieraniu rozwoju różnych form usług dla rolnictwa,
- inicjowaniu tworzenia producenckich organizacji obrotu i przetwórstwa produktów rolnych.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mochowo wskazało zespoły osadnicze Mochowa, Bożewa, Ligowa oraz Malanowa Starego do opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Postulat ten nie został zrealizowany.

Przyjęte priorytety celów publicznych to:

- ochrona wartości kulturowych,
- budowa instytucji pomagających procesom restrukturyzacji wsi i przeciwdziałającym powstawaniu sfery ubóstwa,
- poprawianie standardów w zakresie wyposażenia w infrastrukturę techniczną,
- wyznaczenie obszarów strategicznych dla inwestycji,
- promocja gminy,
- wzrost wykształcenia i świadomości mieszkańców.

Studium wyróżniło szereg przestrzennych jednostek funkcjonalnych - istniejących i projektowanych:

- tereny adaptowane - mieszkaniowe,
- tereny adaptowane - przemysłowo-produkcyjne,
- tereny adaptowane - turystyka,
- tereny adaptowane – cele publiczne,
- tereny oferowane – mieszkalnictwo,
- tereny oferowane –przemysł, składy, usługi,
- tereny oferowane –turystyka.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mochowo, o którym mowa powyżej zostało zmienione uchwałą nr 196/XXXII/06 Rady Gminy Mochowo z dn. 28 marca 2006 r. Polityka przestrzenna dotycząca funkcji terenu, ochrony przyrody i dziedzictwa kulturowego, rozwoju komunikacji i infrastruktury technicznej została dostosowana do obowiązujących przepisów prawa, uwzględniła w pełnym zakresie potrzeby władz gminy i mieszkańców. Uchwalony elaborat względem obecnie przygotowanego do zmiany dokumentu wprowadza drobne poprawki i dopiski. Z tego też powodu, polityka przestrzenna wyrażona w studium z 2006 r. nie będzie szerzej opisywana w zmienianym dokumencie.

3.3. Przyczyna zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mochowo.

Rada Gminy Mochowo podjęła uchwałę nr 105/XV/2008 w sprawie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego w dniu 28 kwietnia 2008 r. Bezpośrednią przyczyną tych działań jest możliwość aplikowania o zewnętrzne środki pomocowe, w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich, pochodzące z funduszy UE.

3.4. Miejscowy plan ogólny zagospodarowania przestrzennego gminy Mochowo.

Struktura przestrzenna przeznaczenia terenów w gminie, w tym rodzaj zabudowy na obszarze gminy Mochowo są zgodne z ustaleniami miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego, który do dnia 31 grudnia 2003 r. był prawem miejscowym z zakresu planowania przestrzennego w gminie Mochowo.

Plan zakładał, że wiodącą funkcją rozwojową, priorytetową na obszarze gminy jest rolnictwo.

W zakresie rozwoju funkcji rolniczej plan postulował hodowlę bydła mleczno-mięsnego oraz uprawę roślin, jako wiodące kierunki produkcji rolniczej.

Plan wskazywał na hierarchiczny podział miejscowości:

- Mochowo – funkcja lokalnego ośrodka,
- Bożewo, Ligowo – funkcja ośrodka wspomagającego w zakresie obsługi ludności,
- Pozostałe wsie – ośrodki produkcyjne z usługami elementarnymi.

Zapisy miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Mochowo w bardzo wielu aspektach nie przystają zupełnie do pojmowania przestrzeni w obecnych czasach oraz są w kilku punktach niezgodne z prowadzoną obecnie polityką przestrzenną.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Mochowo wydzielił strefy:

- Zainwestowania i rozwoju „A” i „B”,
 - Obszar „A”
 - Obszar „B”
- Rolniczych przestrzeni produkcyjnych,
- Ochrony wartości kulturowych,

oraz dodatkowo

- Elementy techniczne warunkujące sposób użytkowania terenu.

W ramach strefy zainwestowania i rozwoju „A” i „B” plan wydzielił:

- Tereny o dominującej i uprzywilejowanej funkcji zagrodowej,
- Tereny o dominującej funkcji mieszkaniowej ludności nierolniczej,
- Tereny o przeważającej funkcji mieszkaniowej wielorodzinnej,
- Tereny preferowane dla zabudowy letniskowej,
- Tereny o dominującej funkcji usługowej,
- Tereny publiczne – obiektów i urządzeń związanych z oświatą i wychowaniem i funkcjami z nią związanymi,
- Tereny publiczne – obiekty sakralne i funkcje z nią związane,
- Tereny publiczne – obiektów ochrony zdrowia i opieki społecznej z funkcjami z nią związanymi,
- Tereny publiczne – zieleni urządzonej,
- Tereny publiczne – obiekty sportowe i funkcje z nią związane,
- Tereny rekreacji i wypoczynku i funkcje z nimi związane,
- Tereny publiczne – cmentarzy,
- Tereny obiektów i urządzeń produkcyjnych, składowych i technicznych obsługi rolnictwa,
- Tereny korzystne dla lokalizacji obiektów i urządzeń produkcyjno-składowych, obsługi rolnictwa i rzemiosła produkcyjno-usługowego,
- Tereny ośrodków produkcyjnych rolnictwa,
- Strefa korzystna dla lokalizacji stacji redukcyjno-pomiarowej gazu przewodowego,
- Tereny urządzeń zbiorowego zaopatrzenia w wodę o ustalonej lokalizacji i istniejące z możliwością rozbudowy powiększenia powierzchni działek i modernizacji,
- Teren oczyszczalni ścieków,

- Teren urządzonego wysypiska stałych odpadów komunalnych w Gozdach.

W ramach strefy rolniczych przestrzeni produkcyjnych plan wydzielił:

- Tereny najkorzystniejsze dla rozwoju produkcji rolniczej,
- Pozostałe tereny upraw rolnych z istniejącą zabudową rozproszoną,
- Tereny użytków zielonych i zadrzewień śródpolnych z ograniczonym prawem zabudowy,

W ramach strefy ochrony wartości kulturowych plan wydzielił:

- Strefę krajobrazu chronionego,
- Pozostałe tereny ochrony wartości przyrodniczych i kulturowych,
 - Tereny lasów podlegających ochronie przed zmianą użytkowania,
 - Tereny rolne i nieużytki,
 - System powiązań ekologicznych,
 - Zespoły dworskie z granicą strefy ekologicznej i konserwatorskiej.

W ramach elementów technicznych warunkujących sposób użytkowania terenu plan wydzielił:

Pas terenu od projektowanego gazociągu wysokiego ciśnienia,

Pas terenu magistralnych linii energetycznych,

Pas terenu od istniejącego ropociągu,

Tereny złóż surowców mineralnych.

3.5. Tereny mieszkaniowe

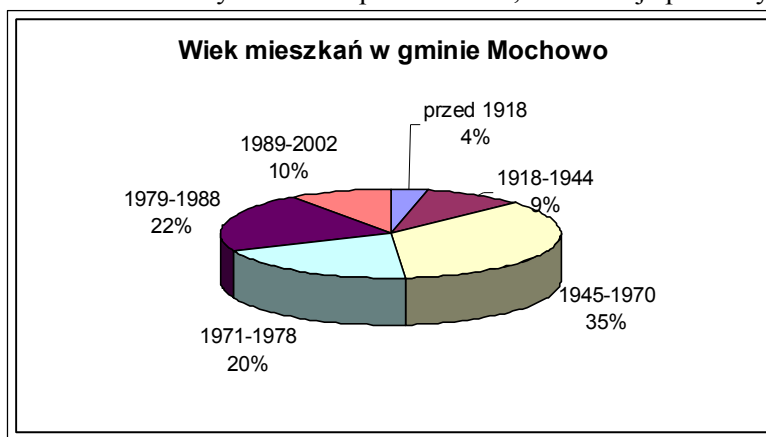
Struktura przestrzenna terenów mieszkaniowych oraz rodzaj zabudowy na obszarze opracowania są zgodne z ustaleniami miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego, który do dnia 31 grudnia 2003 r. był prawem miejscowym na tym obszarze. Na terenie gminy Mochowo można wyodrębnić następujące typy zabudowy:

- zagrodową,
- jednorodziną,
- jednorodziną z dopuszczeniem usług o charakterze nieuciążliwym,
- wielorodziną

Zasób mieszkaniowy w gminie Mochowo w 2002¹ r. wynosił:

	Ilość ogółem	Właściciele		
		Gmina	Osoby fizyczne	Inne
Liczba budynków	1332	8	1289	32
Liczba mieszkań	1535	26	1331	179
Powierzchnia użytkowa w m ²	116230	875	105958	8968
Ilość m ² powierzchni mieszkalnej przypadająca na 1 zamieszkującego	18,78	13,26	19,56	13,03

Dane pochodzące z Narodowego spisu powszechnego ludności i mieszkań 2002 pokazują, że prawie 50% wszystkich mieszkań została wybudowana przez 1970 r., co ilustruje poniższy wykres.

¹ Dane Narodowy Spis Powszechny 2002 r.

Powyższe pokazuje, że poważnym problemem w skali gminy są lub będą w najbliższym czasie koszty remontów i modernizacji starych domów.

3.6. *Ruch budowlany*

O ruchu budowlanym oraz potencjalnych zamierzeniach budowlanych mieszkańców i właścicieli nieruchomości gminy Mochowo można wnioskować na podstawie ilości wydanych decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu oraz wniosków o zmianę przeznaczenia terenów w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, które wpłynęły na etapie opracowywania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mochowo.

Gmina Mochowo zgodnie z przysługującym jej prawem wydaje decyzje o warunkach zabudowy. Jest to narzędzie, które bardzo sprawnie pozwala w przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zarządzać przestrzenią. W latach 2003 -2004 wszczęto 64 sprawy o wydanie decyzji o warunkach zabudowy. W latach 2005 – 2007 wydano łącznie 208 decyzji w zist. Decyzje te dotyczą:

- budowa lub rozbudowa domu jednorodzinnego,
- budowa budynku inwentarskiego,
- budowa budynku gospodarczego,
- budowa silosa,
- podział nieruchomości,
- zalesienie,
- funkcji przemysłowo- składowych,
- budowa przyłączy wodociągowych i energetycznych,
- budowa płyt do składowania obornika i zbiornika na gnojowicę.

Do Urzędu Gminy w Mochowie wpłynęły zaledwie 3 wnioski od właścicieli działek z prośbą o zmianę przeznaczenia terenu w opracowywanym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz w nowym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gminy Mochowo. Dotyczą one:

- Zalesień,
- Przywrócenia terenów rolnych na niezagospodarowanych terenach mieszkaniowych,
- Dopuszczenia budownictwa mieszkaniowego na terenach obecnie nie przeznaczonych pod ten cel.

Na etapie zbierania wniosków do przeprowadzanej zmiany studium wpłynęło dziesięć wniosków od mieszkańców, dotyczące zmiany przeznaczenia gruntów na cele nierolnicze.

3.7. *Tereny usług, przemysłu i administracji*

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego w ustaleniach ogólnych wyznaczały rozbudowany system usług publicznych, opartych na:

- ośrodka głównym - miejscowości Mochowo,
- ośrodkach wspomagających – Ligowo i Bożewo.

Dominującą rolę usługową w skali terenu opracowania pełni miejscowość Mochowo, wyposażona w pełny zakres usług o znaczeniu lokalnym: usługi oświaty, kultu sakralnego, zdrowia, sportu, administracji, handlu i gastronomii oraz usługi z zakresu transportu i obsługi rolniczej. Na terenie ośrodka głównego obserwuje się wyraźną koncentrację usług wzdłuż dróg przebiegających przez miejscowość Mochowo.

Ze względu na znaczne oddalenie innych części gminy od miejscowości gminnej, a także dość dużą liczbę mieszkańców, zamieszkujących okoliczne wsie oraz zaszczości historyczne wykształciły się ośrodki wspomagający dla ośrodka głównego, koncentrujące usługi podstawowe i ponadpodstawowe. Na terenie wsi Ligowo i Bożewo zostały zlokalizowane usługi: oświaty, zdrowia, handlu oraz obsługi rolniczej.

Na pozostałym obszarze gminy infrastruktura społeczna jest świadczona przez sieć ośrodków o znaczeniu podstawowym, zapewniających usługi z zakresu kultu – Żurawin oraz handlu – w każdej wsi.

W większości dużych wsi obserwuje się wyraźną tendencję do łączenia funkcji mieszkaniowej z usługową. Część usług, wbudowanych w nowe domy mieszkalne ma charakter wystarczający na potrzeby terenów wiejskich.

Zapisy nieobowiązującego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Mochowo dopuszczają lokalizowanie usług na terenach mieszkaniowych, jednak pod warunkiem, że ich uciążliwość zamknie się w granicach działki.

W gminie brak jest dużych zakładów przemysłowych. Funkcjonujące zakłady działają w branży rolno-spożywczej oraz usług rolniczych. Największymi przedsiębiorstwami w gminie są:

- Zakład Piekarniczo-Cukierniczy w Mochowie
- P.H.P. DANEW – sprzedaż art. rolnych budowlanych, węgla, Mochowo
- Masarnia z ubojnią w Ligowie
- P.H.W. Zakład krawiecki, Ligowo
- P.P.H. LEMARED SC – produkcja branża kuśnierska
- Zakład Usługowy DOMEL – budowlany, Mochowo Parcele

4 STAN ŚRODOWISKA, W TYM STAN ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚĆ I JAKOŚĆ ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGI OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

4.1. Rolnicza przestrzeń produkcyjna

Charakterystyka rolniczej przydatności gleb

W Gminie Mochowo ponad 30% powierzchni zajmują gleby bardzo dobre i dobre. Wśród których dominują gleby III i IV klasy bonitacyjnej, należące do kompleksów glebowych pszennych dobrych lub pszenno – żytnich (gleby brunatne i czarne ziemie). Obok nich występują gleby VI klasy bonitacyjnej, charakteryzujące się takim samym składem mechanicznym, lecz nieco gorszymi warunkami wodno- powietrznymi. Największa ich koncentracja występuje we wschodniej i środkowej części gminy.

Do gleb chronionych na mocy przepisów odrębnych należą również gleby torfowe i torfowo-mułowe nie wykorzystywane rolniczo lub wykorzystywane w ograniczonym zakresie.

Na terenie gminy grupa gleb słabszych (gleby brunatne i bielicowe) występuje w znaczącej mniejszości i płatowo. Wśród gleb o gorszych warunkach dla rolnictwa wyróżnia się gleby V klasy bonitacyjnej, należące do kompleksów żytnich słabych i żytnich bardzo słabych.

Gleby z klasy V i VI, z uwagi na dużo mniejszą przydatność do celów rolniczych w stosunku do wyższych klas bonitacyjnych, powinny być w pierwszej kolejności wykorzystywane na cele nierolnicze. Niestety ich rozmieszczenie względem istniejących i projektowanych terenów pod zabudowę pozwala w niewielkim stopniu wykorzystać najsłabsze gleby na ten cel. W przeważającej większości wypadków konieczne będzie uzyskiwanie zgody na zmianę przeznaczenia gruntów na cele nierolnicze i nieleśne.

Z uwagi na znaczącą przewagę gleb o wysokiej bonitacji w południowej części gminy, grunty kwalifikujące się do zalesień koncentrują się głównie w północnej i północno-wschodniej części analizowanego terenu.

Użytkowanie gruntów i stan władania użytkami rolnymi

Gmina Mochowo położona jest w rejonie intensywnego rozwoju rolnictwa. Zamieszkuje ją 6329 osób, z czego 1711 osób (w wieku produkcyjnym) deklaruje, iż głównym źródłem ich utrzymania jest własne gospodarstwo rolne. Dla 966 osób gospodarstwo rolne jest jedynym, źródłem dochodu (dane Narodowy spis powszechny ludności i mieszkań 2002).

Struktura użytkowania gruntów w gospodarstwach rolnych na terenie gminy przedstawia się następująco (stan na 2007 r. NSP):

Grupy użytkowników		Gospodarstwa indywidualne	
		W hektarach	Udział %
Wyszczególnienie gruntów			
Powierzchnia ogólna		11577	100
Użytki rolne (razem)		10081	87
w tym:	Grunty orne	8993	77,68
	Sady	73	0,63
	Łąki	305	2,63
	Pastwiska trwałe	710	6,13
Lasy i grunty leśne		928	8,02
Pozostałe grunty		568	4,91

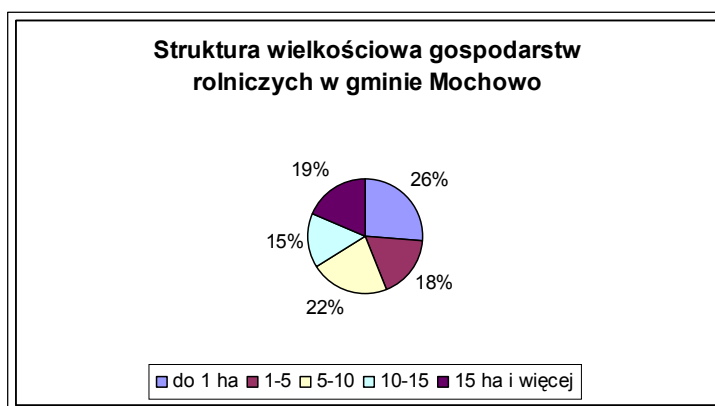
Z powyższego zestawienia wynika, iż w strukturze użytkowania dominują użytki rolne, wśród których przeważają grunty orne, zajmujące 87% przy mniejszym udziale pastwisk trwałych 6,13% oraz łąk 2,63% i nieznacznym udziale sadów 0,63%.

Należy zaznaczyć, że wśród grup użytkowników gruntów dominują gospodarstwa indywidualne, stanowiące ponad 97% ogólnej powierzchni gruntów. Pozostałe, niespełna 2% to gospodarstwa spółek sektora publicznego i sektora prywatnego oraz własności komunalnej.

Struktura gospodarstw wskazuje na występowanie w gminie licznej grupy gospodarstw pełniących funkcje pomocnicze i samozaopatrzeniowe. Na obszarze miejscowości gminnej jest to wyraźnie widoczne, ponieważ przeważają tu gospodarstwa o powierzchniach nie przekraczających 5 ha., choć w ostatnich latach zauważa się proces komasacji gruntów

Gospodarstwa indywidualne

Wśród 1085 gospodarstw indywidualnych na terenie gminy dominują gospodarstwa małe do 5 ha 44%, zaś 19% wszystkich gospodarstw ma powierzchnię ponad 15 ha. Średnia wielkości gospodarstwa rolnego w gminie Mochowo wynosi 10,46 ha. (dane Narodowy spis powszechny ludności i mieszkań 2002).

Na obszarze użytków rolnych znajdujących się we władaniu gospodarstw indywidualnych na rok 2002, pod zasiewem znajdowało się 8006,79 ha.

Wśród zwierząt gospodarskich na pierwszym miejscu (stan na rok 2002) plasuje się trzoda chlewna w ilości 16047 sztuk w gminie, obsada bydła wynosi 3600 sztuk (w tym pond połowa 1839 to krowy mleczne).

Poziom rolnictwa w gminie Mochowo na tle rolnictwa województwa mazowieckiego należy oceniać jako wysoki, co wynika m. in. z dobrej jakości gleb, stosunkowo dobrej struktury agrarnej, wieloletniej tradycji i kultury rolnej wspartej doświadczeniem mieszkańców oraz fachowości rolników.

4.2. Leśna przestrzeń produkcyjna

Lesistość w gminie Mochowo wynosi 15,3%.

Ogólna powierzchnia lasów w gminie 2200 ha, z czego 715 ha to lasy i grunty leśne wchodzące w skład gospodarstw rolnych. Lasy państwowe są administrowane przez Nadleśnictwo Płock.

Większość lasów nadleśnictwa, znajdujących się w granicach gminy Mochowo, stanowią lasy ochronne:

- lasy wodochronne,
- lasy nasienne,
- lasy stanowiące drzewostany uszkodzone na skutek działalności przemysłu

Nadanie statusu lasów ochronnych nastąpiło na mocy zarządzenia Nr 207 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 18 września 1995 r.

Lasy występują głównie w środkowej i północnej części gminy. Największe kompleksy leśne związane są z doliną Skrwy. Na terenach wyżej położonych są to siedliska boru świeżego, boru mieszanego świeżego oraz boru suchego, a w dolinach rzek są to głównie siedliska boru wilgotnego lub boru mieszanego wilgotnego.

Zagrożenia lasów (w oparciu o Plan urządzenia lasu Nadleśnictwa Płock).

Zagrożenia biotyczne dla gospodarki leśnej:

- owady (niebezpieczne zwłaszcza dla zbiorowisk z dominującym udziałem sosny);
- zwierzęta łowne (niszczone są przez nie m.in. uprawy i młodniki);
- grzyby patogeniczne (zagrożenie głównie ze strony huby korzeniowej i opieńki miodowej), powodujące choroby lub zamieranie drzew.

Zagrożenia abiotyczne:

- wielkość opadów, temperatury powietrza, niekorzystne zjawiska atmosferyczne i zdarzenia meteorologiczne;
- pożary – zagrożenie to wynika z dużej penetracji lasów przez ludzi.

Wpływ człowieka:

- zaśmiecanie;
- nadmierna penetracja;
- kłusownictwo;
- kradzieże sadzonek z upraw i niszczenie drzewek, głównie świerkowych;
- celowe podpalenia lasów;
- niszczenie urządzeń i obiektów infrastruktury turystycznej;
- niszczenie i kaleczenie drzew;
- niszczenie stanowisk roślin chronionych; płoszenie zwierzyny;
- niszczenie gniazd mrowisk.

Inne zagrożenia:

- bezpośrednie sąsiedztwo dużej aglomeracji;
- wpływ przemysłu
- rozwój komunikacji;
- rozwój zabudowy;
- zintensyfikowana produkcja rolna na obrzeżach lasów.

Stan zdrowotny i sanitarny drzew w granicach nadleśnictwa jest dobry, co wynika z prowadzonych kontroli; drzewostany nie znajdują się pod ujemnym działaniem przemysłu.

4.3. Zasoby wodne oraz wymogi ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego

Powiązania przyrodnicze obszaru gminy

Gmina Mochowo znajduje się w zasięgu wieloprzestrzennych systemów obszarów chronionych przyrodniczo i ciągów ekologicznych o randze krajowej i regionalnej. Obszar Chronionego Krajobrazu Przyrzecze Skrwy Prawej, zajmuje 73% powierzchni gminy (za wyjątkiem jego wschodniej części). Na południe Obszar łączy się z Brudzeńskim Parkiem Krajobrazowym, na północy z Obszarem Chronionego Krajobrazu Dolina Raciążska, a na zachodzie z Obszarem Chronionego Krajobrazu Jezior Skepskich.

Gmina Mochowo znajduje się poza obszarami wskazanymi do ochrony w ramach Natura 2000.

Położenie geograficzne, warunki geologiczne i geomorfologiczne

Gmina Mochowo leży w południowo-wschodniej części Pojezierza Dobrzyńskiego. Rozciągłość równoleżnikowa gminy wynosi ponad 14 km, a południkowa 21 km. Wysokości bezwzględne zawierają się w granicach 80 – 126 m n.p.m. Na terenie gminy Mochowo można wydzielić trzy główne jednostki geomorfologiczne:

Wysoczyzna morenowa – zajmuje wschodnią część gminy, cechuje ją urozmaicony krajobraz typowy dla obszarów polodowcowych z urozmaiconą rzeźbą terenu oraz zagłębieniami bezodpływowymi (dawnymi jeziorami). Największe deniwelacje terenu, do 15 m, występujące w ramach tej jednostki, znajdują się w strefie moreny czołowej zlodowacenia północnopolskiego, fazy leszczyńskiej i poznańskiej.

Równina sandrowa – jest częścią sandru Skrwy. Cechuje go płaska, monotonna powierzchnia. Obszar ten jest przedzielony doliną Skrwy i jej dopływami.

Dolina Skrwy – jest wyraźnie rysującą się w terenie formą terenu o szerokości 200 – 900 m. Zbocza doliny są miejscami bardzo strome.

W podłożu gminy Mochowo spotykamy wyłącznie osady czwartorzędowe. Ich miąższość przekracza 100 m. Na obszarach pozadolinnych, w zdecydowanej większości osady te pochodzą z akumulacji glacialnej, glacialfluwialnej i fluwioglacjalnej. Są to gliny zwałowe, żwiry, piaski. Dna dolin wypełnione są młodszymi, holocenijskimi osadami, najczęściej pochodzenia rzecznoego (piaski i żwiry) oraz osadami organicznymi (torfy).

Gleby i surowce mineralne

Znaczna część gleb na analizowanym obszarze wykształciła się z osadów polodowcowych: glin zwałowych, glin zwałowych luźnych, piasków gliniastych, piasków słabogliniastych, luźnych i gliniastych lekkich. Niewielka część gleb wytworzyła się z płytkich murszy i torfów. W znacznej części gminy występują korzystne warunki glebowe. Występują tu zatem gleby brunatne właściwe i wylugowane, czarne ziemie właściwe i wylugowane, gleby bielcowe i pseudobielcowe. Na znacznym obszarze gminy Mochowo występują gleby zaliczane do III i IV klasy bonitacyjnej znajdujące się obecnie pod gruntami ornymi, łąkami i pastwiskami. W dolinach rzecznych oraz w obniżeniach bezodpływowych zalegają mady, gleby mułowo-torfowe i czarne ziemie właściwe.

Na terenie gminy dokumentację geologiczną posiada torfowisko „Dobaczewo”. Jednak ze względu na wielkość złóż ich eksploatacja nie jest prowadzona. Wyjątkiem jest tu złożo piasku Budy Zglenickie, które może być wykorzystywane na potrzeby lokalne.

Wody powierzchniowe

Główną rzeką w gminie Mochowo jest Skrwa Prawa, dopływ Wisły. Poza Skrwą większymi ciekami w gminie są Głowienica oraz Czernica zbierające wody z północnej i zachodniej części gminy. Brak jest większych cieków w południowej części gminy.

Skrwa płynie w głębokiej, dobrze wykształconej dolinie. Ustrój Skrwy jest śnieżno – deszczowy. Poziom wody uzależniony jest, poza okresem wiosennych roztopów, od wielkości i intensywności opadów. Najczęściej w ciągu lata występuje jeden krótki okres wysokich stanów wód, drugi przypada na wiosnę. W czasie wysokiego stanu wód Skrwa nie wykracza poza obszar doliny, choć często jej zbocza są podmywane.

Sieć drobnych cieków i rzek jest silnie rozwinięta szczególnie w północnej części gminy. Dodatkowo na obszarze całej gminy można spotkać liczne, niewielkie zbiorniki wodne, niektóre prawie całkowicie zarośnięte.

Warunki meteorologiczne

Precyzyjne analizowanie warunków klimatycznych dla tak małego obszaru terytorialnego, jakim jest gmina Mochowo jest niemożliwe ze względu na brak punktów pomiarowych – stacji meteorologicznych na tym obszarze. Jednocześnie warunki klimatyczne dla rejonu Sierpca cechuje mała zmienność, stąd zaprezentowano tu dane charakterystyczne dla okolic Sierpca, nie zaś dla samej gminy Mochowo.

Gmina Mochowo położona jest w obrębie dzielnicy klimatycznej środkowej² Istotną rolę dla kształtowania pogody w tym regionie odgrywają położenie na pograniczu dwóch dużych jednostek geomorfologicznych: doliny Wisły i wysoczyzny polodowcowej oraz znaczne różnice wysokości i rzeźba terenu poszczególnych części gminy.

Średnia roczna temperatura wynosi tu 7,5 °C. Najcieplejszym miesiącem jest lipiec ze średnią temperaturą 17,9 °C, najzimniejszym miesiącem jest styczeń ze średnią temperaturą -3,1 °C

Na terenie gminy Mochowo średnie roczne sumy opadów są niższe od średniej krajowej (600 mm) i wynoszą zaledwie 509 mm. „Najsuchszym” miesiącem jest luty z opadami zaledwie 13 mm. Długość zalegania pokrywy śnieżnej wynosi 58 dni.

Świat roślin

Szata roślinna gminy Mochowo reprezentowana jest przez następujące grupy zbiorowisk:

- Lasy.
- Rośliny uprawne – związane z silnie rozwiniętą gospodarką rolną.
- Zadrzewienia i zakrzaczenia związane z ciekami wodnymi, obniżeniami bezodpływowymi, których obecność ma znaczny wpływ na bioróżnorodność gminy oraz sztuczne nasadzenia drzew wzdłuż dróg.

² Według regionalizacji klimatycznej R. Gumińskiego.

5. STAN DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

ARCHEOLOGIA

Według dostępnych danych, na terenie gminy rozpoznano 208 stanowisk archeologicznych. Ich wykaz zamieszczono w tabeli, na końcu niniejszego tomu. Największe nagromadzenie stanowisk obserwuje się na północy na obszarze między wsią Ligowo a Ligówko wzdłuż cieków wodnych, a także wzdłuż biegu rzeki Skrwa, szczególnie w górnym jej biegu w okolicach wsi: Grodnia, Cieślin, Obręb.

Omawiane stanowiska archeologiczne – zadokumentowane podczas przypadkowych odkryć, w trakcie prac wykonawczych infrastruktury liniowej oraz ujawnione podczas systematycznych badań inwentaryzacyjnych – prowadzonych w ramach ogólnopolskiego programu „Archeologiczne Zdjęcie Polski” (AZP) – reprezentowane są przez zachowane w ziemi – pod warstwą orną lub współczesną warstwą użytkową, ślady obozowisk, osad i cmentarzysk, datowanych od III tysiąclecia przed naszą erą do okresu średniowiecznego (XV-XVI w.) i nowożytnego (XVIII w.). Pod względem chronologicznym przeważają tu obiekty z epoki wczesnego i późnego średniowiecza.

Ilość śladów osadnictwa na terenie gminy niewątpliwie świadczy o bogatych tradycjach osadniczych tego terenu. Tak duże nasycenie terenu gminy przez obszary archeologiczne podnosi jego wartość historyczną, umożliwiając prześledzenie etapów zasiedlania tych ziem. Fakt ten może zostać wykorzystany w celach dydaktycznych i turystycznych, podnosząc atrakcyjność obszaru gminy dla rozwoju turystyki i rekreacji.

Stanowiska archeologiczne – ze względu na swoją specyfikę – narażone są na częste niszczenie przy wszelkich działaniach inwestycyjnych, związanych z robotami ziemnymi. Toteż podstawowe zagrożenie dla zasobów archeologicznych znajdujących się na terenie gminy stanowi niekontrolowany ruch inwestycyjny.

Należy również wziąć pod uwagę fakt, że ilość stanowisk na terenie gminy Mochowo, przewidzianych do uwzględnienia w sporządzanych na podstawie studium miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, na skutek nowych odkryć, badań lub ustaleń, może ulec zmianie.

ZABYTKI ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA

Zabytki sakralne

Zabytki architektury sakralnej na terenie gminy reprezentują:

- kościół p.w. św. Andrzeja w Bożewie - murowany, w stylu gotyckim, jednonawowy, wzniesiony w 1453 r., restaurowany w latach 1812, 1914, 1929 oraz 1968.
- kościół p.w. św. Mateusza w Ligowie – murowany, w stylu neogotyckim, trzynawowy z 1906-1913 r., pierwotny kościół drewniany nie przetrwał do czasów obecnych
- Kościół parafialny p.w. św. Marcina w Mochowie – drewniany, pierwotny powstał w 1684 r., przebudowany w 1780 r., gruntownie restaurowany 1876r. i odnowiony w 1913, l. 80 XX w.
- Murowany kościół w Żurawinie – kościół pielgrzymkowy związany z kultem Matki Boskiej Żurawińskiej, w stylu noeogotyckim, z 1903 r..
- Kaplica „Studzianka” z końca XVII Matki Boskiej Żurawińskiej w Żurawinie – kaplica pielgrzymkowa, wewnątrz znajduje się studzienka stanowiąca ujęcie źródła.
- Kapliczki słupowe – ludowe rzeźby z końca XIX w.:

Dwory i folwarki.

Na omawianym terenie zachowały się dwa zespoły dworskie: we wsi Cieślin wraz z zespołem folwarcznym i zespołem krochmalni oraz zespół dworski we wsi Obręb.

Park i pałac dworski w Cieślinie powstał w pierwszej połowie XIX wieku. Dziś oznaką jego dawnej świetności jest duży staw usytuowany w zachodniej części parku.

Pięknie usytuowany na lewym brzegu Skrwy dwór w Obrębie, wzniesiony został w początkach bieżącego stulecia. Jego otoczenie stanowią resztki dziewiętnastowiecznego parku z fragmentami dawnych zabudowań gospodarczych.

ZABYTKI RUCHOME

Zabytki ruchome, czyli rzeźba, malarstwo i wyroby rzemiosła artystycznego stanowią wyposażenie kościołów parafialnych w Mochowie, Bożewie, Ligowie oraz Żurawinie.

Najcenniejszym obiektem w tej grupie zabytków jest barokowe wyposażenie wewnętrzne kościoła w Mochowie ze średniowiecznym obrazem Matki Boskiej Śnieżnej malowanym na desce w końcu XV stulecia, oraz ołtarze w kościele we wsi Bożewo pochodzące z XVIII wieku. Na wyróżnienie zasługuje także wyposażenie kościoła w Bożewie: Kaplica pod wezwaniem św. Anny, rzeźby Świętych, chrzcielnica, ambona, konfesjonały, a ze starych i cennych sprzętów liturgicznych – rokokowa monstrancja z drugiej połowy XVIII wieku, kielich z końca XVIII stulecia oraz dwa cynowe lichtarze.

PARKI

Na terenie gminy znajdują się 2 parki podworskie, typu krajobrazowego, datowane na koniec XVIII, XIX i początek XX wieku we wsiach: Cieślin i Obręb. Są to obiekty o charakterze krajobrazowym z dość czytelnie zachowanymi osiami i układami przestrzennymi. W przypadku parku w Cieślinie ważną rolę odgrywa układ wodny (strumienie, stawy). W parkach zachował się ciekawy starodrzew.

Założenia parkowe posiadają istotne znaczenie w miejscowym krajobrazie, będąc wyraźnie widoczne w panoramach wsi. Oba parki są prawnie chronione poprzez wpis do wojewódzkiego rejestru zabytków wraz z 50m strefą ochronną.

CMENTARZE

W gminie funkcjonują 3 cmentarze grzebalne w Mochowie, Bożewie i Ligowie. Oprócz tego zachował się cmentarz ewangelicko-augsburski we wsi Gozdy z końca XIX w., jak również cmentarze przykościelne: kościoła parafialnego w miejscowości gminnej Mochowo oraz kościoła w Ligowie.

ZABYTKI TECHNIKI.

Na terenie gminy, w Cieślinie od 1912 r. działała krochmalnia, która od 1971 r jest nieczynna. Budynki, którym brak remontu i konserwacji, niszczeją. Zachowało się wiele elementów urządzeń zakładu jak: śluza, silnik pompowni, filtry, kolektor. Całość zespołu posiada czytelny układ.

6. WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, W TYM OCHRONA ICH ZDROWIA

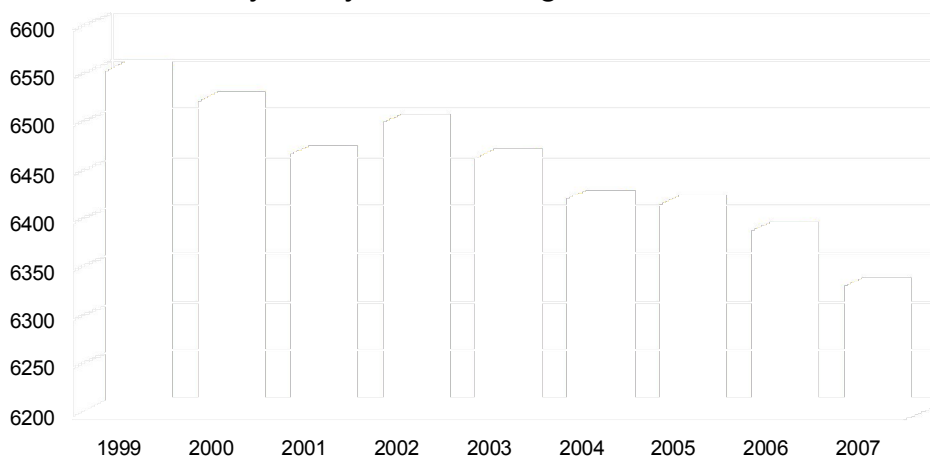
6.1. Potencjał demograficzny

Liczba i rozmieszczenie ludności

Gmina Mochowo liczy łącznie 6329 mieszkańców, z czego 838 (13,2%) zamieszkuje miejscowość gminną (Mochowo, Mochowo Parcele, Nowe Mochowo). Największymi miejscowościami w gminie są Cieślin, Bożewo, Ligowo. Średnia gęstość zaludnienia w gminie wynosi 43,95 osób/km².

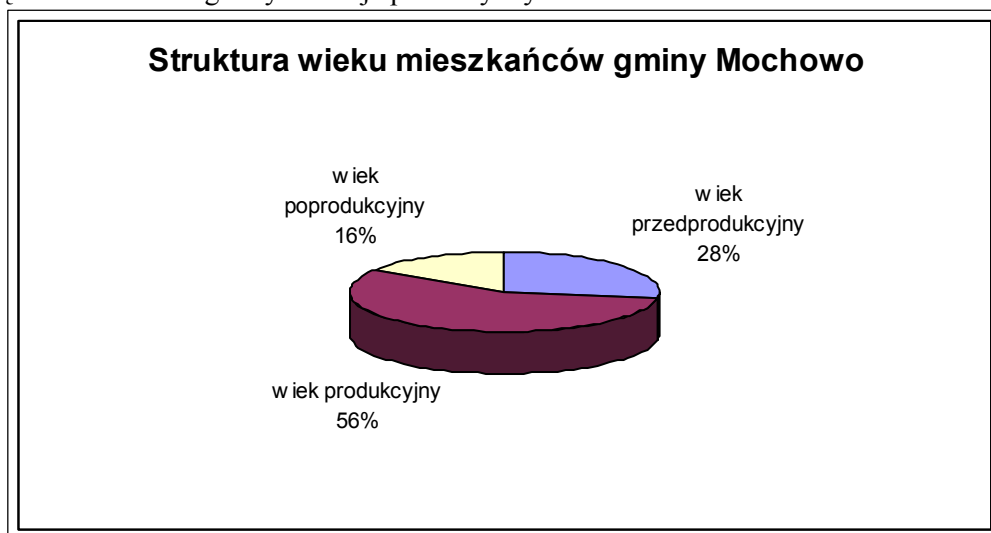
Liczba ludności w gminie Mochowo w ciągu ostatnich 10 lat wykazuje duże wahania. Może mieć na to wpływ także jakość dostępnych danych statystycznych.

Zmiany liczby ludności w gminie Mochowo

W ogólnej liczbie ludności gminy proporcja mężczyzn do kobiet wynosi 100 – 97. Jednak w grupach wiekowych rozkłada się to nierównomiernie. Wyraźna przewaga liczby kobiet nad liczbą mężczyzn w wieku poprodukcyjnym, związana jest z nadumieralnością mężczyzn w wieku 50 lat i więcej.

Strukturę wieku ludności gminy ilustruje poniższy wykres.

Liczba ludności w gminie Mochowo, z podziałem na miejscowości w latach 1999 - 2007.

Miejscowość	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Adamowo	91	90	88	90	90	87	87	87	89
Bendorzyn	167	169	169	165	158	147	153	159	158
Bożewo	414	417	412	418	409	427	426	441	441
Bożewo Nowe	334	339	346	351	351	353	351	347	335
Cieślin	508	508	506	512	513	507	506	497	487
Choczeń	135	154	162	160	161	160	160	156	154
Dobaczewo	60	59	52	51	51	46	46	48	48
Dobrzeńce Duże	43	42	42	41	40	40	38	36	36
Dobrzeńce Małe	134	133	128	129	127	123	123	123	122
Florencja	113	110	111	112	108	107	108	96	94
Gozdy	347	344	330	337	333	335	334	307	303
Grabówiec	97	102	104	103	103	102	101	97	100
Grodnia	71	70	69	70	66	69	71	71	63
Kapuśniki	80	80	83	82	78	72	72	76	73
Kokoszczyń	69	72	68	65	67	66	67	73	72
Ligowo	463	466	459	484	482	476	474	482	471
Ligówko	139	141	139	140	137	137	134	135	135
Lisice Nowe	99	98	100	102	102	101	100	101	102
Łukoszyn	69	68	68	66	64	63	63	64	62
Łukoszyno Biki	92	92	92	91	93	86	88	88	95
Małanowo Nowe	96	93	88	87	86	90	90	92	93
Małanowo Stare	326	316	310	306	302	305	306	296	293
Małanówko	188	187	186	188	187	183	179	175	174
Mochowo	291	295	292	293	285	304	305	296	284
Mochowo Nowe	129	129	132	134	144	145	148	148	152
Mochowo Parcele	382	381	377	371	376	377	373	390	402
Myszki	23	22	20	21	21	21	20	20	16
Obręb	120	116	112	119	121	119	117	111	109
Osiek	163	161	160	152	154	157	155	150	148
Rokicie	190	192	186	191	188	186	186	190	186
Romatowo	111	115	117	115	115	107	106	112	110
Sulkowo Baryany	68	66	66	65	63	57	57	55	53
Sulkowo Rzeczne	58	53	49	50	54	54	54	52	53
Śniechy	93	90	89	87	84	85	88	90	90
Ząszyn	8	7	7	6	5	5	5	5	5
Zglenice Duże	201	198	199	201	205	204	207	205	208
Zglenice Budy	23	23	21	17	18	18	18	19	17
Zglenice Małe	64	66	62	63	61	54	53	58	58
Żabiki	52	52	53	53	53	52	52	49	50
Żółtowo	91	93	94	94	96	94	95	94	94
Żuki	99	100	100	97	94	90	89	88	86
Żurawin	166	158	157	158	159	152	153	154	156
Żurawinek	55	54	61	62	58	57	56	54	52

6.2. Rynek pracy – zatrudnienie i bezrobocie

W roku 2007 liczba osób potencjalnie aktywnych zawodowo wynosiła 3998. Z całej tej grupy tylko 88% posiadała pracę. Ponad 11% ogółu mieszkańców aktywnych zawodowo pozostawała bez pracy. Najwyższy wskaźnik aktywności zawodowej w gminie Mochowo mają ludzie z wyższym wykształceniem. Najwyższy wskaźnik bierności zawodowej występuje wśród osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym. Spośród osób aktywnych zawodowo 36% pracuje we własnym gospodarstwie rolnym.

Spośród ogółu pracujących mieszkańców gminy Mochowo duża część pracuje poza terenem gminy, stąd ilość osób zatrudnionych w poszczególnych działach gospodarki jest trudna do określenia. Wskaźnik bezrobocia w gminie Mochowo wyniósł 11%.

6.3. Wykształcenie i edukacja

Szkolnictwo

W roku szkolnym 2007/2008 na terenie gminy Mochowo funkcjonowały łącznie 3 publiczne szkoły podstawowe oraz 1 publiczne gimnazjum.

Gminne placówki szkolne w roku szkolnym 2007/2008

Placówka szkolna	Liczba uczniów
Publiczne Gimnazjum w Mochowie	311
Szkoła Podstawowa w Ligowie	191 + 29 „0”
Szkoła Podstawowa w Mochowie	188 + 29 „0”
Szkoła Podstawowa w Bożewie	173 + 25 „0”
RAZEM	863 + 83 „0”

Baza szkolna jest wystarczająca. Od chwili przejęcia placówek oświatowych przez władze samorządowe są one systematycznie remontowane, jednak ich potrzeby remontowe i modernizacyjne nie zostały jeszcze w pełni zaspokojone wskutek ogromnego niedoinwestowania placówek w minionych kilkunastu latach.

W szkołach prowadzonych przez gminę pracują nauczyciele posiadający pełne kwalifikacje i znaczny dorobek zawodowy. Odsetek nauczycieli dyplomowanych będzie miał tendencję rosnącą, z uwagi na obowiązujące przepisy prawa oświatowego.

Młodzież z gminy Mochowo naukę na poziomie ponadgimnazjalnym musi kontynuować poza obszarem gminy (około 300 osób), najczęściej w Sierpcu rzadziej w Płocku.

6.4. Ochrona zdrowia

Na terenie gminy działają dwa zakłady zdrowia: NZOZ „ASMED” w Mochowie i NZOZ MEDICAR z siedzibą w Ligowie i w Mochowie. NZOZ-y działające na terenie gminy Mochowo mają podpisany kontrakt z Narodowym Funduszem Zdrowia na świadczenie usług medycznych i pielęgniarstwa w 2008 r.

Personel medyczny stanowią lekarze ogólni, pediatra, ginekolog, stomatolog. Inne świadczenia i porady specjalistyczne świadczą placówki w Sierpcu.

Ludność obsługiwana jest również przez szpital powiatowy w Sierpcu.

Do dyspozycji mieszkańców jest jedna apteka w Mochowie i punkt apteczny w Ligowie.

Baza lokalowa i wyposażenie placówek służby zdrowia są stale modernizowane.

6.5. Kultura

W gminie Mochowo nie funkcjonuje Gminy Ośrodek Kultury. Dlatego główną funkcję kulturotwórczą w gminie odgrywa Gminna Biblioteka Publiczna w Mochowie oraz jej filie w Bożewie i Ligowie. Ogółem księgozbiór bibliotek gminnych liczył w 2007 r. (BDR 2007) 25680 woluminów, z którego korzystało blisko 1200 czytelników.

Najczęstszym inicjatorem i organizatorem imprez o charakterze kulturalnym jest Urząd Gminy. Od 2004 r. organizował m.in. dożynki gminne, bieg trzeźwości, rodzinny festyn sportowy oraz współorganizował imprezy strażackie.

6.6. Sport i wypoczynek

Istniejące w gminie obiekty sportowe, w podstawowym stopniu zaspokajają potrzeby mieszkańców w zakresie sportu. Zalicza się do nich dwie pełnowymiarowe hale sportowe oraz boiska sportowe przy szkołach oraz boiska wiejskie.

Na terenie Gminy Mochowo działają dwa kluby:

- Ludowy Klub Sportowy „SPARTA” Mochowo
- Szkolny Klub Sportowy „ORLETA” Mochowo

Przez teren gminy przebiega czerwony szlak turystyczny im. Bolesława Krzywoustego z Płocka nad Jezioro Urszulewskie.

Bazę noclegową w gminie Mochowo stanowi zaledwie 1 gospodarstwo agroturystyczne zlokalizowane we wsi Obręb.

7. ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I MIENIA

Instytucjami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo ludności i mienia w gminie Mochowo są:

1. Powiatowa komenda policji zlokalizowana w Sierpcu, posterunek w Mochowie,
2. W zakresie ochrony przeciwpożarowej:
 - Ochotnicza Straż Pożarna w Mochowie
 - Ochotnicza Straż Pożarna w Bożewie
 - Ochotnicza Straż Pożarna w Ligowie
 - Ochotnicza Straż Pożarna w Cieślinie
 - Ochotnicza Straż Pożarna w Żurawinie
 - Ochotnicza Straż Pożarna w Zglenicach Dużych
 - Ochotnicza Straż Pożarna w Bendorzynie
 - Ochotnicza Straż Pożarna w Malanowie Starym
 - Ochotnicza Straż Pożarna w Osieku
 - Ochotnicza Straż Pożarna w Choczniu

Potencjalne zagrożenie dla ludności i mienia pochodzą od obiektów infrastruktury technicznej przebiegających przez teren gminy, należą do nich:

- Gazociągi wysokiego ciśnienia DN 100 i DN1400
- Linia energetyczna 400 kV
- Ropociąg wysokiego ciśnienia „Przyjaźń”

7. POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY

Potrzeby i możliwości rozwoju gminy zostały opracowane i przedstawione w Strategii rozwoju gminy Mochowo do roku 2015. Nadrzędnymi priorytetami strategicznymi rozwoju są:

- poprawa jakości życia mieszkańców Gminy, dzięki rozbudowie infrastruktury technicznej i społecznej;
- wspieranie procesów komunikowania się mieszkańców Gminy ze światem oraz odkrywanie dla świata niekwestionowanych walorów Gminy;
- otwartość na zmiany i wyzwania cywilizacyjne niezbędne dla podniesienia jakości zasobów ludzkich,
- przedsiębiorczość poprawiająca warunki gospodarowania i potencjał ekonomiczny gminy rolniczej.

Kluczowe obszary działań to:

1. rozbudowa komunalnej infrastruktury technicznej, w tym sieci kanalizacyjnej, modernizacja sieci wodociągowej, zapewnienie modernizacji sieci dróg gminnych;
2. tworzenie sprzyjających warunków dla rozwoju przedsiębiorczości. Stworzenie gminnej strefy inwestycyjnej;
3. różnicowanie działalności gospodarczej wśród osób prowadzących niskotowarowe gospodarstwa rolne;
4. wzmocnienie istniejącej sieci edukacyjnej w Gminie;
5. rozwój turystyki i rekreacji obejmujący rozbudowę infrastruktury turystycznej, sportowej i rekreacyjnej;
6. wdrożenie różnorodnych form wsparcia osób i rodzin w przewycięzaniu trudnych sytuacji życiowych;
7. rozwój instytucjonalny gminnej administracji samorządowej i dostosowanie jej do wymogów wynikających z członkostwa Polski w Unii Europejskiej;
8. poszerzenie oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej.

8.PRAWO WŁASNOŚCI GRUNTÓW

Zdecydowana większość gruntów rolniczych znajduje się we władaniu prywatnych właścicieli, bądź własności w formie użytkowania wieczystego.

Grunty komunalne stanowią niewielki odsetek całości gruntów, gmina jest właścicielem niespełna 130 parceli o łącznej powierzchni ponad 85 ha. Własność komunalną stanowią grunty pod szkołami, ośrodkami zdrowia, urzędem gminy, ujęciami wód, oczyszczalnią ścieków i przepompowniami. Gmina poza nielicznymi działkami nie dysponuje dużymi niezabudowanymi nieruchomościami, które mogłyby stanowić jej ofertę inwestycyjną. Największe niezabudowane parcele znajdują się w Ligowie oraz Mochowie. W obu tych przypadkach działki te położone są na terenach rolnych. Stary, nieobowiązujący miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Mochowo przewidywał zabudowę mieszkaniową dla grupy działek komunalnych.

Gmina jest właścicielem ponad 70 km dróg, z czego 10 km ma nawierzchnię utwardzoną, a 60 km, posiada nawierzchnię gruntową :

W zasobie gminnym znajdują się 24 mieszkania o łącznej powierzchni mieszkań 1202,9 m².

9. WYSTĘPOWANIE OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH

9.1. Obszary i obiekty chronione na podstawie przepisów o ochronie zabytków

Wykaz obiektów prawnie chronionych wpisanych do rejestru zabytków oraz obiektów o walorach zabytkowych na terenie gminy Mochowo:

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Uwagi	Nr Rej
1	2	3	4	5
1.	Bożewo	Kościół p.w. św. Andrzeja wraz z terenem w obrębie murów cmentarza kościelnego	gotycka architektura sakralna z XV w- 1453 r.	88/421/62W z 22.03.1962 r.
2.	Bożewo	dzwonnica	XVIII w.	88/421/62W z 22.03.1962 r.
3.	Bożewo	cmentarz przykościelny wraz z ogrodzeniem	kamienne	88/421/62W z 22.03.1962 r.
4.	Bożewo	cmentarz	II poł. XIX w.	
5.	Cieślin	zespół parkowo-dworski	Pol. XIX w.	558 z 20.08.1987 r.
6.	Cieślin	zespół folwarczny przy zespole dworskim	II poł. XIX w. pocz XX w	
7.	Cieślin	zespół krochmalni	1912 r	613 z 10.10.1989r.
8.	Choczeń	osada młyńska	1900-1910	
9.	Ligowo	kościół parafialny p.w. św. Mateusza	neogotycki z 1906-13	168/1025W z 19.01.1973 r.
10.	Ligowo	cmentarz przykościelny wraz z ogrodzeniem	mur. XIX w.	
11.	Ligowo	cmentarz	XIX w.	
12.	Mochowo	Kościół parafialny p.w. św. Marcina wraz z najbliższym otoczeniem w promieniu 50 m	Drewniany, barokowy z 1684 r., rest. XVIII w., 1876 r.	149/598/62W z 04.04.1962 r.
13.	Mochowo	ogrodzenie wokół kościoła	kamienne, zdegradowane XIX w.	
14.	Mochowo	cmentarz parafialny	XIX w.	
15.	Obręb	dwór w zespole dworskim, murowano - drewniany	XIX/XX w.	539 z 08.09.1980 r.
16.	Obręb	park w zespole dworskim wraz z 50m strefą ochrony konserwatorskiej od granic parku	koniec XIX w.	539 z 08.09.1980 r.
17.	Żurawin	kościół filialny p.w. Przemienienia Pańskiego.	neogotycki z 1903 r.	439 z 13.03.1978 r.
18.	Żurawin	ogrodzenie przy zespole kościelnym	murowane	
19.	Żurawin	kaplica pielgrzymkowa Matki Boskiej Żurawińskiej - „Studzianka”	koniec XVII	

Wykaz stanowisk archeologicznych - obszarów wpisanych do rejestru zabytków na terenie gminy Mochowo:

Lp nr kolejny na mapie.	miejscowość	nr AZP	nr stanowisk i na obszarze	opis	chronologia	Uwagi/nr wpisu do rejestru zabytków
1.	Grodnia	46-52	27	grodzisko	wczesne średniowiecze	nr rej zab. 419/245/60W z dn. 26.03.1960 r. bad sondażowe 1961

Pozostałe (207) występujące na obszarze gminy stanowiska archeologiczne wpisane są do ewidencji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Wykaz stanowisk archeologicznych zawiera tabela zamieszczona na końcu opracowania.

9.2. Obszary chronione na podstawie przepisów o ochronie przyrody

Obszarowe formy ochrony przyrody na dzień 29 czerwca 2008 r.

Parki narodowe - brak

Parki krajobrazowe – brak

Rezerваты przyrody – brak

Otulina rezerwatu – brak

Obszary chronionego krajobrazu – tak

Użytki ekologiczne - tak

Zespoły przyrodniczo krajobrazowe – nie

Stanowiska dokumentacyjne – nie

Pomniki przyrody - tak

Obszar Chronionego Krajobrazu Przyrzecze Skrzy Prawej

Rozporządzenia Wojewody Mazowieckiego Nr 60 z dnia 24 lipca 2002 r. w sprawie wprowadzenia obszarów chronionego krajobrazu.

Zgodnie z rozporządzeniem Obszar Chronionego Krajobrazu Przyrzecze Skrzy Prawej ma powierzchnię 33338 ha., czego na obszarze gminy Mochowo znajduje się 11068 ha.

Obszar Chronionego Krajobrazu Przyrzecze Skrzy Prawej na terenie gminy Mochowo chroni dolinę Skrzy wraz z jej dopływami oraz obszary wysoczyznowe z łąkami i polami oraz niewielkimi zbiornikami wodnymi i torfowiskami śródlęsnymi i śródpolnymi. Na terenie obszaru chronionego krajobrazu występują naturalne zbiorowiska leśne jest tu zlokalizowanych kilkanaście stanowisk gatunków roślin chronionych oraz występują 73 gatunki ptaków.

Pomniki przyrody

W ewidencji pomników przyrody gm. Mochowo figurują 3 drzewa:

kasztanowiec biały i dąb szypułkowy – Żurawin,

lipa drobnolistna – Żurawinek

Użytki ekologiczne

Na terenie gminy Mochowo istnieje 28 użytków ekologicznych. Wszystkie znajdują się na terenie lasów państwowych. Ich wykaz zawiera poniższa tabela:

ID użytku ekologicznego w Rejestrze Wojewody	Miejscowość	Leśnictwo	Oddział leśny	Ewidencja gruntów	Powierzchnia (ha)	Szczególny cel ochrony
728	Śniechy	Mościska	232 c	95	1,13	teren zabagniony na siedlisku Bmb
729	Śniechy	Mościska	239 f	109	0,68	teren zabagniony na siedlisku BMb
730	Rokicie	Mościska	243 b	263	4,71	teren zabagniony na siedlisku Bb
731	Rokicie	Mościska	243 d	263	1,07	teren zabagniony na siedlisku Bb
732	Dobaczewo	Mościska	246 d	337/246	0,77	teren zabagniony na siedlisku Bb
748	Romatowo	Zglenice	202 d	63	0,72	teren zabagniony na siedlisku BMb

756	Zglenice Budy	Zglenice	208 w	159	1,33	teren zabagniony na siedlisku BMb
757	Zglenice Budy	Zglenice	208 jx	205	0,1	teren zabagniony na siedlisku BMb
758	Zglenice Budy	Zglenice	208 lx	205	0,36	teren zabagniony na siedlisku Bb
759	Zglenice Budy	Zglenice	209 b	107	0,71	teren zabagniony na siedlisku BMb
760	Zglenice Budy	Zglenice	209 f	109	0,67	teren zabagniony na siedlisku Bb
761	Zglenice Budy	Zglenice	209 l	28	0,2	pastwisko zalewane nad rzeką Skrwą
762	Zglenice Budy	Zglenice	209 s	28	0,2	teren zalewowy nad rzeką Skrwą na siedlisku BMb
763	Zglenice Budy	Zglenice	211 f	206	0,26	teren zabagniony na siedlisku Bb
764	Zglenice Budy	Zglenice	211 g	206	1,43	teren zabagniony na siedlisku Bb
765	Zglenice Budy	Zglenice	211 j	187	1,18	teren zabagniony na siedlisku Bb
766	Zglenice Budy	Zglenice	211 l	187	0,4	teren zabagniony na siedlisku Bb
767	Zglenice Budy	Zglenice	211 m	187	0,13	teren zabagniony na siedlisku BMb
768	Zglenice Duże	Zglenice	214 h	244	1,68	teren zabagniony na siedlisku BMb
769	Zglenice Duże	Zglenice	214 j	244	0,6	teren zabagniony na siedlisku LMB
770	Zglenice Duże	Zglenice	216 d	250	2,2	teren zabagniony na siedlisku LMB
771	Zglenice Duże	Zglenice	218 c	1	2,17	teren zabagniony na siedlisku LMB
772	Żuki	Zglenice	222 g	99	1	teren zabagniony na siedlisku LMB
773	Żuki	Zglenice	222 i	99	0,28	teren zabagniony na siedlisku LMB
774	Żuki	Zglenice	222 j	99	0,48	teren zabagniony na siedlisku LMB
775	Żuki	Zglenice	224 b	96	0,39	teren zabagniony na siedlisku LMB
776	Żuki	Zglenice	224 d	96	0,56	teren zabagniony na siedlisku LMB
777	Żurawinek	Zglenice	228 h	68	0,36	teren zabagniony na siedlisku LMB

Chronione gatunki fauny i flory

W trakcie wizji terenu na potrzeby niniejszego opracowania w maju 2005 stwierdzono na terenie gminy występowanie 13 gatunków naczyniowych roślin chronionych (8 gatunków objętych ochroną całkowitą i 7 objętych ochroną częściową, gwiazdką zaznaczono gatunki na stanowiskach wtórnych):

- jarząb szwedzki* (*Sorbus intermedia*)
- wawrzynek wilczyłyko (*Daphne mezereum*)
- bluszcz* (*Hedera helix*)
- barwinek pospolity (*Vinca minor*)
- lilia złotogłów* (*Lilium martagon*)

- śniedek baldaszkowaty* (*Ornithogalum umbellatum*)
- porzeczka czarna (*Ribes nigrum*)
- kruszyna pospolita (*Frangula alnus*)
- kalina koralowa (*Viburnum opulus*)
- pierwiosnka lekarska (*Primula officinalis*)
- marzanka wonna (*Asperula odorata*)
- kocanki piaskowe (*Helichrysum arenarium*)
- konwalia majowa (*Convallaria majalis*)

Spośród roślin pod ochroną częściową w ilościach umożliwiających kontrolowane pozyskiwanie występują jedynie marzanka i konwalia. Stanowiska pozostałych umożliwiają tylko zachowanie materiału genetycznego.

Większość gatunków zwierząt kręgowych występujących na terenie gminy (96 gatunki ptaków, wszystkie płazy i gady) jest objęta ochroną gatunkową, a nieco mniejsza część korzysta z okresowej albo całorocznej ochrony łowieckiej.

Obszary chronione na podstawie przepisów o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Ochronie przed nieoszczędnym przeznaczeniem gruntów na cele nierolnicze powinny być objęte grunty od I do III klasy bonitacyjnej. Obszar gminy Mochowo w ponad 30% pokrywają grunty rolne zaliczone do III - IV kl. bonitacyjnej.

Gleby organiczne szczególnie chronione (tzn. gleby mułowe, torfowe, murszowe i murszowate) znajdują się głównie w dolinach rzek. Lokalnie spotykane są również w obniżeniach powytopiskowych.

Obszary chronione na podstawie prawa geologicznego i górniczego

Na terenie gminy brak jest udokumentowanych i eksploatowanych złóż surowców mineralnych, a więc nie ma również wyznaczonych obszarów i terenów górniczych.

Obszary i obiekty chronione na podstawie przepisów o ochronie wód

Wokół ujęć wód podziemnych służących do zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę do picia i potrzeb gospodarstw domowych oraz do produkcji artykułów żywnościowych i farmaceutycznych istnieje, zgodnie z Rozporządzeniem MOŚZNiL z 5 listopada 1991r., obowiązek ustanawiania stref ochronnych. Składają się one z terenów ochrony bezpośredniej (przy studniach wierconych – od 8 do 10 m licząc od zarysu budowli i urządzeń służących do poboru wody), oraz terenów ochrony pośredniej. W przypadkach uzasadnionych warunkami hydrogeologicznymi można odstąpić od wyznaczania terenów ochrony pośredniej. Na terenach ochrony bezpośredniej zabronione jest użytkowanie gruntów do celów nie związanych z eksploatacją ujęcia wody.

Wszystkie ujęcia wody, które dostarczają wodę pitną do wodociągów gminnych mają wyznaczoną strefę ochrony bezpośredniej ujęcia, która mieści się w granicach działki zajmowanej przez ujęcie.

Na terenie gminy Mochowo żadne z czterech ujęć wody nie posiada wyznaczonej strefy ochronnej pośredniej, zewnętrznej ujęcia wód podziemnych ujmowanych z poziomu czwartorzędowego.

10. WYSTĘPOWANIE OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH

Na terenie gminy Mochowo obszary naturalnych zagrożeń geologicznych nie występują.

11. WYSTĘPOWANIE UDOKUMENTOWANYCH ZŁOŻ KOPALIN ORAZ ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH

Na terenie gminy Mochowo udokumentowane złoża kopalin oraz zasoby wód podziemnych nie występują.

12. WYSTĘPOWANIE TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH.

Na terenie gminy Mochowo tereny górnicze wyznaczone na podstawie przepisów odrębnych nie występują.

13. STAN SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, W TYM STOPNIA UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ ENERGETYCZNEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMI

13.1. Uwarunkowania rozwoju, wynikające z istniejącego systemu transportowego.

System transportowy ma znaczący wpływ na możliwości rozwoju gminy. Analiza i ocena stanu istniejącego pozwalają na określenie uwarunkowań wynikających z obecnego stanu rozwoju tego systemu i warunków jego funkcjonowania. Szczególnie istotne są wyposażenie techniczne układu drogowego oraz stopień spełnienia wymagań wynikających z funkcji pełnionych w obsłudze ruchu oraz zagospodarowania.

Układ drogowy.

Układ drogowy gminy Mochowo składa się ze 149,6 km dróg publicznych, w tym:

- 19,4 km dróg wojewódzkich,
- 59,7 km dróg powiatowych,
- 70,5 km dróg gminnych.

Przez teren gminy nie przebiegają drogi krajowe.

Ponadto na terenie gminy znajdują się drogi niezaliczone obecnie do żadnej kategorii dróg publicznych.

Z uwagi na położenie gminy względem głównych ośrodków administracyjnych, handlowych i usługowych, najistotniejsze dla powiązań zewnętrznych są połączenia:

- z Sierpcem, będącym siedzibą powiatu,
- z Płockiem - największym i najważniejszym miastem w tej części województwa,
- z przechodzącą na północ od gminy drogą krajową nr 10 o przebiegu (Warszawa) Płońsk – Sierpc – Toruń – Szczecin.

Układ drogowy zapewnia również powiązania z systemem drogowym województwa kujawsko – pomorskiego oraz sąsiednimi gminami.

Najważniejszymi dla zewnętrznych powiązań gminy są:

- droga wojewódzka nr 541 o przebiegu Lubawa (województwo warmińsko-mazurskie) – Sierpc – Dobrzyń nad Wisłą (województwo kujawsko-pomorskie), droga ta przechodzi centralnie przez gminę i wieś gminną, zapewniając bezpośrednio połączenia z Sierpcem i drogą krajową nr 10 w kierunku Warszawy oraz województwem kujawsko - pomorskim,
- droga powiatowa nr 3799W o przebiegu Mochowo – Bożewo – Sikórz, gdzie łączy się z drogą wojewódzką nr 559 umożliwiającą dojazd do Płocka.

W dalszej kolejności ważnymi drogami dla powiązań zewnętrznych gminy są:

- droga wojewódzka nr 539 o przebiegu Blinno – Ligowo – Tłuchowo (województwo kujawsko-pomorskie), droga ta z uwagi na nawierzchnię gruntową na odcinku przechodzącym przez województwo kujawsko-pomorskie pomiędzy Gozdami i Józefowem, odgrywa obecnie minimalną rolę w połączeniach z terenami położonymi na północ od gminy Mochowo, w tym z drogą krajową nr 10, służy natomiast powiązaniom północnej części gminy z województwem kujawsko-pomorskim,

- ciąg dróg powiatowych nr 3715W (Mochowo – Ligowo) i nr 3727W (Ligowo – Skepe), który oprócz powiązań z województwem kujawsko-pomorskim, zapewnia wyprowadzenie ruchu na drogę krajową nr 10 w kierunku Lipna i Torunia.
- droga powiatowa nr 3726W o przebiegu Ligowo – Sierpc, łącząca północną część gminy z Sierpcem.

Wyżej wymienione drogi zapewniają również ważne połączenia wewnętrzne gminy, zapewniając dojazd do wsi, stanowiących jej główne ośrodki handlowo-usługowe, którymi są Mochowo, Ligowo i Bożewo oraz łącząc je między sobą. Istotne jest również zapewnienie powiązań obszarów gminy rozdzielonych rzeką Skrwa Prawa oraz Czernicą, wyznaczających częściowo również granice gminy i województwa.

Pozostałe drogi powiatowe zapewniają połączenia zewnętrzne o drugorzędym znaczeniu oraz powiązania wewnętrzne w gminie.

Wszystkie drogi wojewódzkie i powiatowe łączą funkcję obsługi ruchu w powiązaniach zewnętrznych i wewnętrznych z obsługą zagospodarowania, znajdującego się przy drodze.

Drogi gminne służą bezpośredniej obsłudze zagospodarowania, wyprowadzają ruch na drogi wyższych klas i uzupełniają powiązania o lokalnym znaczeniu.

Część zagospodarowania gminy obsługiwana jest przez drogi nie zaliczone do żadnej kategorii dróg publicznych. Są to drogi wewnętrzne na terenach rolnych oraz zakładowe na terenach PGL Lasy Państwowe. Drogi te obsługują nie tylko rozproszoną zabudowę siedliskową, tereny rolne i leśne, ale również zespoły zabudowy, położonej m.in. w Dobaczewie, Malanowie Nowym, Zglenicach Budach, pełniąc tym samym funkcje właściwe dla dróg publicznych. Na obszarach tych konieczne jest rozważenie zaliczenia do kategorii dróg gminnych wybranych dróg, nie będących obecnie drogami publicznymi.

Północny odcinek drogi powiatowej nr 3729W o przebiegu Malanowo Stare – Żochowo, nie pełni chwilowo, ze względu na remont funkcji drogi powiatowej z uwagi na nawierzchnię gruntową w złym stanie. Dla połączenia z Żochowem oraz obsługi zabudowy Dobaczewa wykorzystywana jest droga wewnętrzna. Należy rozważyć zmianę przebiegu drogi powiatowej, poprzez poprowadzenie jej obecną drogą wewnętrzną lub zaliczenie tej ostatniej do kategorii dróg gminnych.

Na terenie gminy, rozdzielonej na dwie części rzeką Skrwą Prawą przejazd przez rzekę w ciągu drogi publicznej zapewnia wyłącznie most w Malanowie Starym. Następny most znajduje się w gminie Sierpc w odległości ok. 8 km.

Na odcinku rzeki przepływającej przez gminę, przeprawy funkcjonują również poza drogami publicznymi – przejazd w Choczeniu przy pomocy stopnia piętrzącego wodę przy młynie (stopień znajduje się w złym stanie technicznym) oraz prowizorycznej kładki dla pieszych na wysokości Dobaczewa i Zglenic-Bud. Wykorzystywanie tych przepraw, pomimo ich złego stanu i ekstensywnego zagospodarowania terenów wzdłuż rzeki świadczy o potrzebie przepraw w tych miejscach. Konieczne jest zatem rozważenie wytworzenia połączeń terenów położonych po obydwu stronach rzeki na wysokości Choczenia oraz Zglenic Bud i Dobaczewa, wraz z dojazdami, jako dróg publicznych.

Przebiegi istniejących dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych oraz ważniejszych dróg wewnętrznych przedstawiono na rysunku „Kategorie dróg publicznych”.

Drogi twarde o nawierzchni twardej stanowią ponad 50% długości dróg. Są to drogi o nawierzchni bitumicznej, poza fragmentem drogi powiatowej nr 3756W o długości ok. 0,4 km w Cieślinie, posiadającym nawierzchnię brukową. Pozostałe drogi posiadają nawierzchnie gruntowe nieulepszone lub ulepszone leszem albo żwirem.

Nawierzchnie twarde bitumiczne posiadają wszystkie drogi wojewódzkie, 77,5% dróg powiatowych i 16% dróg gminnych. W województwie mazowieckim drogi powiatowe są

utwardzone w 82%, natomiast drogi gminne w 40%, przy czym w gminach wiejskich średnio 10–20% dróg gminnych posiada nawierzchnie twarde. Stopień utwardzenia dróg jest więc nieznacznie mniejszy niż w województwie .

Wskaźnik gęstości dróg publicznych o nawierzchni twardej w odniesieniu do powierzchni jest niższy niż w kraju i województwie oraz wyższy w odniesieniu do liczby mieszkańców. Wskaźniki te wynoszą:

- w gminie Mochowo 52 km/100 km² i 12 km/1000 mieszkańców
- w województwie mazowieckim 80 km/100 km² i 6 km/1000 mieszkańców
- w kraju 79 km/100 km² i 6 km/1000 mieszkańców.

Przy średniej gęstości zaludnienia 44 osób/km² w gminie, 144 osób/km² w województwie mazowieckim i 125 osób/km² w Polsce, oznacza to stosunkowo dobrą dostępność do sieci dróg utwardzonych.

Pomimo, że tylko połowa dróg publicznych wyposażona jest w nawierzchnie twarde, to drogi te obsługują najważniejsze połączenia zewnętrzne i wewnętrzne gminy oraz rejony o największej koncentracji zabudowy. Drogi nieutwardzone obsługują głównie tereny ekstensywnie zagospodarowanych - rolne i leśne.

Drogi wojewódzkie o nawierzchni bitumicznej posiadają jezdnie o szerokości 5,0–6,0m, drogi powiatowe 4,5 – 6,0m, drogi gminne 4,5-5,0m.

Wyposażenie układu drogowego w nawierzchnie przedstawiono na rysunku „Wyposażenie techniczne układu drogowego” oraz w tabelach 1 i 2.

Tabela 1. Długość i nawierzchnie poszczególnych kategorii dróg publicznych.

L.p.	Drogi	Długość w km	Nawierzchnia	
			Twarda	Gruntowa
1	2	3	4	5
1	Wojewódzkie	19,4	19,4	-
2	Powiatowe	59,7	45,3	14,4
3	Gminne	70,5	10,4	60,1
4	Ogółem	149,6	75,1	74,5

Tabela 2. Wyposażenie techniczne dróg wojewódzkich i powiatowych.

L.p.	Nr drogi	Przebieg	Długość w gminie	Nawierzchnia	
				Twarda	Gruntowa
1	2	3	4	5	6
1. DROGI WOJEWÓDZKIE					
1.1	539	Blinno – Tłuchowo	9,2	9,2	-
1.2	541	(Lubawa) Sierpc – Dobrzyń nad Wisłą	10,2	10,2	-
1.3	Razem drogi wojewódzkie		19,4	19,4	-
2. DROGI POWIATOWE					
2.1	3720W	Mochowo – Rękawczyn	3,7	0,7	3,0
2.2	3726W	Ligowo – Sierpc	4,8	4,8	-
2.3	3715W	Ligowo – Mochowo	8,2	8,2	-
2.4	3727W	Ligowo - Skepe	3,8	3,8	-
2.5	3728W	Malanowo Stare – Mysłakówko	3,2	3,2	-
2.6	3729W	Malanowo Stare – Żochowo	5,2	-	5,2
2.7	3730W	Ligowo – Mysłakówko	2,4	2,3	0,1

L.p.	Nr drogi	Przebieg	Długość w gminie	Nawierzchnia	
				Twarda	Gruntowa
1	2	3	4	5	6
2.8	3731W	Ligowo – Kokoszyn	3,0	3,0	-
2.9	3732W	Żuki – Kurowo	3,3	3,3	-
2.10	2999W	Mochowo – Sikórz	9,3	9,3	-
2.11	3764W	Kotarczyn – Tłuchowo	3,6	3,6	0
2.12	3765W	Bożewo – Cieślin	3,0	2,6	0,4
2.13	3766W	Bożewo – Głuchowo	3,1	0,5	2,6
2.14	3767W	Bożewo – Rempin	3,1	3,1	-
2.15	Razem drogi powiatowe		59,7	45,3	14,4

Opracowano na podstawie informacji z Zarządu Dróg Powiatowych w Sierpcu i wizji w terenie.

Spośród 24 dróg gminnych, dwie drogi (nr 370210W Malanowo Nowe – Choczeń i nr 370215W Jakubowo – Żurawin – Mochowo) posiadają nawierzchnię bitumiczną na całej długości, jedna droga (nr 21 Bożewo – Bendorzyn – Głuchowo) częściowo – na odcinku Bendorzyn – Głuchowo.

Największe natężenie ruchu występuje na drodze wojewódzkiej nr 541. Według pomiarów ruchu przeprowadzonych w 2000r. (*Ruch drogowy 2000* Transprojekt Warszawa) średni dobowy ruch (SDR) na odcinku Sierpc – granica województwa, t.j. przechodzącym przez gminę Mochowo wyniósł 1477 pojazdów na dobę w obu kierunkach t.j. ok. 180 pojazdów w 50-tej godzinie w roku. Wielkość ruchu w 50-tej godzinie w roku przyjmuje się jako miarodajną dla określania przepustowości dróg zamiejskich. SDR na odcinku granica gminy (województwa) – Dobrzyń nad Wisłą wyniósł 490 pojazdów.

Na drodze nr 539 SDR w 2000 r. wyniósł 699 pojazdów na dobę w obu kierunkach na odcinku granica gminy (województwa) – Tłuchowo i 871 pojazdów na odcinku Blinno – granica województwa..

Według uproszczonych zasad prognozowania ruchu dla dróg wojewódzkich, zalecanych przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad, przy założeniu braku znaczących zmian w zagospodarowaniu obszarów obsługiwanych przez drogę, zwiększających w bardzo istotny sposób wielkość ruchu, średni roczny wskaźnik wzrostu ruchu pojazdów samochodowych dla tej kategorii dróg należy przyjmować w wysokości 1,029. Wielkość ruchu w 2020r. na najbardziej obciążonym odcinku dróg wojewódzkich w gminie szacuje się zatem na ok. 2.600 pojazdów w ciągu doby w obydwu kierunkach ($1.477 \times 1,029^{20}$) t.j. ok. 300 pojazdów w 50-tej godzinie. Budowa drogi ekspresowej S-10 ze względu na przewidywane kierunki zagospodarowania przestrzennego województw mazowieckiego i kujawsko-pomorskiego oraz układ sieci drogowej w otoczeniu gminy (podstawowe powiązania drogi ekspresowej z głównymi ośrodkami obydwu województw przebiegać będą poza gminą) nie powinna w bardzo znaczący sposób wpłynąć na zwiększenie ruchu. Oznacza to, że drogi wojewódzkie będą miały rezerwy przepustowości.

Dla dróg powiatowych brak jest pomiarów ruchu. Z uwagi na realizowany zakres powiązań przyjęto, że co najmniej na drodze powiatowej nr 2999W (Mochowo – Sikórz) wielkość ruchu jest i będzie zbliżona do wielkości ruchu na drodze nr 541, co oznacza, że także drogi powiatowe posiadają i będą posiadały rezerwy przepustowości.

W *Studium* dokonano podziału istniejących dróg na klasy, uwzględniając kategorie istniejących dróg, ich funkcje w obsłudze ruchu oraz zagospodarowania, a także wyposażenie i parametry techniczne. Przy klasyfikacji wykorzystano ustalenia *Planu zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego* i zarządzenie nr 9 Generalnego Dyrektora Dróg Publicznych z 12 czerwca 2001r. w zakresie dróg wojewódzkich oraz informacje uzyskane

w Zarządzie Dróg Powiatowych i Urzędzie Gminy Mochowo w zakresie dróg powiatowych i gminnych.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (Dz.U.99.43.430) przez klasę drogi rozumie się przyporządkowanie drodze odpowiednich parametrów technicznych, wynikających z jej cech funkcjonalnych. Zasadniczym problemem przy określaniu klas dróg istniejących jest niepełne dostosowanie parametrów technicznych dróg do funkcji przez nie pełnionych. Większy ruch i większy zakres obsługi ruchu ponadlokalnego, wymagają lepszych parametrów i wyposażenia technicznego oraz ograniczenia obsługi zagospodarowania – dostępności do drogi.

W stanie istniejącym droga wojewódzka nr 541 jest drogą główną. Droga ta pełni istotną rolę w obsłudze ruchu zewnętrznego i wewnętrznego w północno-wschodniej części województwa, zapewnia część najważniejszych powiązań zewnętrznych gminy, w tym z Sierpcem, drogą nr 10 i województwem kujawsko-pomorskim. Droga nr 541 jest najbardziej obciążona ruchem. Droga posiada w większości dobre parametry techniczne w zakresie szerokości jezdni i pasa drogowego i stanu technicznego nawierzchni. Mankamentami są duży zakres obsługi zagospodarowania na odcinkach zabudowy oraz brak chodników i ścieżek rowerowych.

Do dróg głównych zakwalifikowano również drogę powiatową nr 2999W (Mochowo – Sikórz) wyprowadzającą ruch w kierunku Płocka, łączącą drogi wojewódzkie nr 541 i 559. Droga ta posiada w większości dobre parametry techniczne w zakresie szerokości jezdni i pasa drogowego i stanu technicznego nawierzchni. Mankamentami są duży zakres obsługi zagospodarowania na odcinkach zabudowy oraz brak chodników i ścieżek rowerowych.

Droga wojewódzka nr 539 w stanie istniejącym jest drogą zbiorczą. Do istniejących dróg zbiorczych zakwalifikowano także część dróg powiatowych, posiadających dobre parametry techniczne i nawierzchnie twarde ulepszone. Drogi zbiorcze łączą poszczególne miejscowości z drogami głównymi, siedziby gmin z większymi miejscowościami oraz zapewniają ważne społecznie i gospodarczo połączenia wewnętrzne i zewnętrzne gminy.

Drogami zbiorczymi w stanie istniejącym są:

- droga wojewódzka nr 539 (Blinno – Tłuchowo) łącząca drogę krajową nr 10 z drogą nr 541, obsługującą powiązania zewnętrzne północnej części gminy z terenami położonymi po jej północnej i zachodniej stronie oraz powiązania wewnętrzne gminy, funkcja tej drogi ulegnie wzmocnieniu po realizacji nawierzchni twardej na odcinku przechodzącym przez województwo kujawsko-pomorskie,
- droga powiatowa nr 3726W (Ligowo - Sierpc), wiążąca północną część gminy z Sierpcem,
- drogi powiatowe nr 3715W (Mochowo – Ligowo) i 3727W (Ligowo – Skepe), wiążące gminę z województwem kujawsko-pomorskim oraz drogą nr 10, zapewniające ważne połączenia wewnętrzne gminy, w szczególności za pomocą mostu w Malanowie Starym w ciągu drogi nr 3715W.
- droga powiatowa nr 3732W (Żuki – Kurowo), zapewniająca powiązania z gminą Gozdowo i wyprowadzającą ruch z gminy na drogi powiatowe i dalej wojewódzkie oraz krajowe po jej zachodniej stronie,
- droga powiatowa nr 3767W (Bożewo – Rempin), zapewniająca powiązania z gminą Gozdowo i wyprowadzającą ruch z gminy na drogi powiatowe i dalej wojewódzkie oraz krajowe po jej zachodniej stronie.

Powyższe drogi posiadają w większości nawierzchnie w dobrym stanie. Drogi te łączą funkcję obsługi ruchu z obsługą zagospodarowania. Na większości odcinków zabudowy drogi te nie są wyposażone w chodniki, brak jest również ścieżek rowerowych.

Pozostałe drogi powiatowe, w tym wszystkie posiadające nawierzchnię gruntową w stanie istniejącym zakwalifikowano do dróg lokalnych.

Drogi gminne zakwalifikowano do dróg lokalnych i dojazdowych.

Klasy dróg przedstawiono na rysunku „Klasy dróg publicznych w stanie istniejącym”.

Komunikacja kolejowa.

Kolej odgrywa minimalną rolę w obsłudze gminy.

Przez gminę Mochowo przebiega pierwszorzędna jednotorowa linia kolejowa nr 27 Nasielsk – Toruń Wschodni. Odcinek przebiegający przez gminę nie został zaliczony do linii o znaczeniu państwowym. Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 grudnia 2004r. w sprawie wykazu linii kolejowych o znaczeniu państwowym (Dz.U. 04.273.2704) do linii o znaczeniu państwowym zaliczono tylko odcinek Lipno – Toruń Wschodni. Na odcinku Lipno – Nasielsk, linia ta jest linią lokalnego znaczenia, zaliczaną zgodnie z ustawą z dnia 28 marca 2003r. o transporcie kolejowym (Dz.U.03.86.789) do „linii pozostałych”.

Znajdująca się bezpośrednio przy północnej granicy gminy stacja Koziołek obsługuje dziennie 2 pary pociągów osobowych relacji Sierpc – Toruń Główny.

Komunikacja autobusowa.

Obsługę autobusową zapewniają przede wszystkim linie obsługiwane przez przedsiębiorstwa PPKS Sierpc i Płock. Główne kierunki przewozów związane są z dojazdami do Płocka, Sierpca i Lipna. Oferta przewozowa wynika z istniejącego zapotrzebowania. Godziny kursowania autobusów dostosowane są do godzin rozpoczynania i kończenia pracy i nauki.

Głównym węzłem komunikacji autobusowej na terenie gminy jest przystanek w Mochowie – ponad 40 odjazdów w dniu powszednim. Największa liczba autobusów (20–30 w obydwu kierunkach w dni powszednie) kursuje wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 541 w kierunku Sierpca, drogi wojewódzkiej nr 539 w kierunku Tłuchowa i powiatowej nr 2999W w kierunku Płocka oraz drogi powiatowej nr 3727W w kierunku Skepego. Komunikacja autobusowa zapewnia zadawalające warunki obsługi dla terenów położonych wzdłuż wyżej wymienionych dróg wojewódzkich i części dróg powiatowych. Pozostałe obszary są słabo dostępne przy pomocy tej komunikacji. Istotnym uzupełnieniem komunikacji ogólnodostępnej są przewozy szkolne.

Transport ładunków.

Na terenie gminy brak jest dużych źródeł i celów ruchu ciężarowego. Ruch docelowo-źródłowy związany jest z obsługą przemysłu, rolnictwa, przetwórstwa rolnego, budownictwa oraz handlu. Tranzytowy ruch ciężarowy występuje głównie na drodze wojewódzkiej nr 541 oraz powiatowej nr 2999W.

Ruch pieszy i rowerowy.

Ruch pieszy na chodnikach odbywa się na nielicznych fragmentach odcinków dróg w rejonach intensywnej zabudowy we wsiach Mochowo, Ligowo i Bożewo. Większość odcinków dróg układu podstawowego (głównych i zbiorczych) na terenach zabudowy i poza nimi oraz drogi lokalne i dojazdowe w gminie nie posiadają chodników, co stwarza zagrożenie dla bezpieczeństwa pieszych.

Na terenie gminy brak jest wydzielonych ścieżek rowerowych. Ruch rowerowy odbywa się na ogólnodostępnych jezdniach dróg publicznych. Zagrożenie bezpieczeństwa rowerzystów występuje szczególnie na drogach wojewódzkich i powiatowych prowadzących w kierunku Sierpca, Płocka i Skepego.

Parkowanie pojazdów.

Na terenie gminy nie występują problemy z parkowaniem pojazdów, poza odcinkami dróg wojewódzkich na terenach intensywnej zabudowy, na których parkowanie, związane

z dojazdami do handlu i usług, w części odbywa się na jezdniach, chodnikach lub nieutwardzonych poboczach, stwarzając tym samym utrudnienia w ruchu i zagrożenie jego bezpieczeństwa. W rejonie Malanowa Starego i Żurawina oraz przy drodze powiatowej nr 3726W przy granicy gminy znajdują się parkingi dla obsługi ruchu turystycznego.

Uwarunkowania rozwoju komunikacji wynikające z dotychczasowych ustaleń planistycznych i strategii rozwoju.

Zgodnie ze Strategią rozwoju województwa mazowieckiego (przyjętą uchwałą nr 3/01 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 31 stycznia 2001r.) generalnym celem rozwoju systemu transportowego województwa jest osiągnięcie systemu zrównoważonego pod względem przestrzennym, społecznym i środowiskowym, zapewniającym wysoka sprawność połączeń o charakterze międzynarodowym, krajowym, regionalnym i lokalnym. System powinien być dostosowany do tempa wzrostu gospodarczego i motoryzacji.

Strategia wymienia m.in. następujące cele średniookresowe i operacyjne:

- modernizację sieci dróg w województwie,
- modernizację i rozbudowę regionalnego systemu transportu publicznego – poprawa częstotliwości i punktualności kursowania środków transportowych,
- aktywizację i modernizację obszarów pozametropolitalnych, m.in. poprzez restrukturyzację rozwoju infrastruktury technicznej obszarów wiejskich, w tym remonty i budowę dróg o znaczeniu lokalnym.

Celem Planu zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego (przyjętego uchwałą nr 65/2004 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 7 czerwca 2004r.) jest w szczególności stworzenie warunków dla trwałego i zrównoważonego rozwoju województwa, poprawy warunków życia jego mieszkańców i konkurencyjności m.in. poprzez rozbudowę i modernizację infrastruktury transportowej.

W *Planie* wskazano pasma aktywności społecznej i gospodarczej wykorzystujące systemy infrastruktury technicznej znaczenia międzynarodowego i krajowego, w tym potencjalne pasmo aktywizacji oparte o postulowany transeuropejski korytarz transportowy na kierunku Gdańsk – Warszawa – Lublin – Odessa/Konstanca, oznaczony KA. Korytarz ten obejmuje m.in. fragment drogi krajowej nr 10, przebiegający przez województwa mazowieckie i kujawsko-pomorskie. W przypadku ustanowienia tego korytarza w sieci transeuropejskiej (TEN), w zasięgu jego oddziaływania znajdzie się również powiat sierpecki.

Koncepcja systemu transportowego województwa, przyjęta w *Planie*, uwzględnia przebieg powyższego korytarza i modernizację drogi krajowej nr 10 do parametrów drogi ekspresowej.

Plan przewiduje m.in.:

- usprawnienie sieci dróg wojewódzkich poprzez budowę, przebudowę i remonty, obejmujące głównie dostosowanie parametrów technicznych do wymagań ruchu, budowę chodników i ścieżek rowerowych, zwłaszcza na terenach zabudowanych oraz poprawę bezpieczeństwa ruchu,
- modernizację układu kolejowego, w tym linii nr 27 Nasielsk – Toruń,
- rozwój pasażerskich przewozów regionalnych i poprawę standardów obsługi.

W programie rozwoju transportu przewidziano modernizację dróg wojewódzkich nr 541 o klasie drogi głównej i nr 539 klasy drogi zbiorczej.

Modernizacja drogi nr 541 na odcinku przebiegającym przez województwo mazowieckie, uwzględniona została także w Wojewódzkim Programie Rozwoju Regionalnego Mazowsza na lata 2001 – 2006.

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego (przyjęty uchwałą nr XI/135/03 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 23 czerwca

2003 r.) wśród proponowanych zadań ponadlokalnych wymienia m.in. przebudowę po 2010 r. drogi wojewódzkiej nr 539.

Obowiązujące rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 26 sierpnia 2003r. w sprawie sieci autostrad i dróg ekspresowych (Dz.U. 03.174.1683) ustala następujący przebieg drogi ekspresowej S-10: A6 (Szczecin) – Piła – Bydgoszcz – Toruń – S7 (Płońsk).

Opracowane dotychczas koncepcje budowy tej drogi przewidują, że będzie ona nawiązywać do przebiegu istniejącej drogi krajowej nr 10, całkowicie poza obszarem gminy Mochowo. Przewiduje się realizację obejścia Sierpca po południowej stronie miasta oraz realizację węzła „Sierpc” z drogą wojewódzką nr 560 (Brodnica – Sierpc – Bielsk /droga nr 60/), węzła „Sierpc Zachód” z istniejącą drogą krajową nr 10 oraz węzła „Gójsk” z istniejącą drogą nr 10 i drogami powiatowymi. Połączenia z drogami wojewódzkimi przebiegającymi przez gminę Mochowo będą możliwe w następujący sposób:

- z drogą nr 539 za pomocą węzła „Gójsk”, do którego dojazd zapewnią fragment obecnej drogi nr 10 oraz układ dróg powiatowych,
- z drogą nr nr 541 za pomocą węzła „Sierpc” do którego dojazd zapewni układ dróg i ulic w Sierpcu.

13.2. Ocena funkcjonowania i możliwości rozwoju systemu transportowego gminy.

Do podstawowych problemów funkcjonowania systemu transportowego gminy należą:

- nie w pełni zhierarchizowany układ drogowy – drogi prowadzące ruch regionalny obsługują jednocześnie przyległą zabudowę, problem ten dotyczy głównie drogi wojewódzkiej nr 541 i powiatowej nr 2999W, w mniejszym stopniu pozostałych dróg układu podstawowego,
- zagrożenie bezpieczeństwa ruchu, wynikające z braku kontroli dostępu do dróg wyższych klas i konfliktów wynikających ze wspólnego wykorzystywania jezdni przez wszystkich użytkowników, a w szczególności „niechronionych uczestników ruchu” (pieszych i rowerzystów), zmuszonych do korzystania z jezdni ze względu na brak chodników i ścieżek rowerowych,
- brak możliwości lub trudności w poprawie parametrów technicznych i użytkowych dróg wojewódzkich i powiatowych na terenach zabudowy, w zakresie ograniczenia dostępności do drogi i obsługi przyległego zagospodarowania oraz zwiększenia odległości pomiędzy skrzyżowaniami, poprzez ograniczenie ich liczby,
- zróżnicowany stan nawierzchni i braki w wyposażeniu w nawierzchnie twarde części dróg powiatowych i większości gminnych,
- brak dróg publicznych w części obszaru gminy,
- trudny dostęp do komunikacji autobusowej poza jej głównymi korytarzami.

Uwarunkowaniami sprzyjającymi rozwojowi gminy są:

- dobra dostępność komunikacyjna gminy, szczególnie po zrealizowaniu drogi ekspresowej S-10 i modernizacji dróg wojewódzkich,
- położenie przy linii kolejowej Nasielsk - Toruń, mogącej zapewnić dobre warunki dojazdu do pracy i nauki dla mieszkańców północnej części gminy, pod warunkiem zapewnienia właściwej oferty przewozowej,
- deklarowane w polityce państwa oraz w strategii i planie zagospodarowania województwa realizacja polityki transportowej opartej na zasadach zrównoważonego rozwoju, w tym poprawa stanu i warunków funkcjonowania dróg i komunikacji zbiorowej,
- możliwość uzyskania środków na rozwój infrastruktury z funduszy Unii Europejskiej,

- możliwości budowy jezdni twardych oraz chodników i ścieżek rowerowych z uwagi na wystarczającą w większości szerokość pasów drogowych lub możliwości ich poszerzenia, przede wszystkim na terenach otwartych,

Zagrożeniami dla rozwoju mogą być:

- brak sprawnego wdrażania polityki transportowej państwa oraz województwa,
- opóźnienia w rozbudowie i modernizacji układu drogowego,
- stałe pogarszanie się jakości obsługi komunikacją publiczną,
- niedostatek środków finansowych na rozwój i utrzymanie sieci drogowej oraz komunikacji publicznej,
- konflikty społeczne i ekologiczne, ujawniające się przy modernizacji i rozbudowie układu drogowego.

13.3. Zaopatrzenie w wodę

System zaopatrzenia w wodę gminy Mochowo oparty jest na czterech stacjach ujmowania i uzdatniania wody z czwartorzędowego poziomu wodonośnego.

Stacja ujmowania uzdatniania wody SUW Mochowo

Pozwolenie wodno-prawne ważne do 31 lipca 2013 r., na pobór wód podziemnych w ilości $Q_{\text{sr.dob.}} = 420 \text{ m}^3/\text{d}$, $Q_{\text{max.dob.}} = 530 \text{ m}^3/\text{d}$. Ujęcie posiada ustalone w kategorii B zasoby wód podziemnych w wysokości $73 \text{ m}^3/\text{h}$, przy depresji 6,0 m.

Woda ujmowana jest poprzez dwie studnie głębinowe.

Studnia nr 1, wykonana w 1976 r.

- głębokość – 68 m
- wydajność – $73 \text{ m}^3/\text{h}$
- depresja - 6 m

Studnia nr 2, wykonana w 1978 r. (awaryjna)

- głębokość – 70 m
- wydajność – $70 \text{ m}^3/\text{h}$
- depresja - 6 m

W celu zmniejszenia współczynnika rozbioru godzinowego wody, zainstalowane są dwa zbiorniki wyrównawcze wody czystej o pojemności 300 m^3 każdy.

Ustanowiono strefę ochrony bezpośredniej dla ujęcia wód podziemnych Mochowo. Strefa ta w pełni zamyka się w granicach działek 100/1 i 102/4, które stanowią własność Gminy Mochowo. Parcela ta jest ogrodzona i oznakowana.

Stacja ujmowania uzdatniania wody SUW Ligowo

Pozwolenie wodno-prawne ważne do 15 sierpnia 2012 r., na pobór wód podziemnych w ilości $Q_{\text{h,max}} = 17,5 \text{ m}^3/\text{h}$, $Q_{\text{d,max}} = 166 \text{ m}^3/\text{d}$. Ujęcie posiada ustalone w kategorii B zasoby wód podziemnych w wysokości $40 \text{ m}^3/\text{h}$, przy depresji $S=10 \text{ m}$, zatwierdzonych decyzją Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Warszawie nr ABG.VIII.731/234/72 z dnia 15 lipca 1972 r.

Woda ujmowana jest poprzez dwie studnie głębinowe.

Studnia nr 1, wykonana w 1966 r. (awaryjna)

- głębokość – 58 m
- wydajność – $25 \text{ m}^3/\text{h}$
- depresja – 261,5 m

Studnia nr 2, wykonana w 1972 r.

- głębokość – 58 m
- wydajność – $50 \text{ m}^3/\text{h}$
- depresja – 530 m

Ustanowiono strefę ochrony bezpośredniej dla ujęcia wód podziemnych Ligowie. Strefa ta w pełni zamyka się w granicach gminnej działki, na której jest posadowiona. Parcela ta jest ogrodzona i oznakowana.

Stacja ujmowania uzdatniania wody SUW Bożewo

Pozwolenie wodno-prawne ważne do 31 maja 2012 r., na pobór wód podziemnych w ilości $Q_{h_{max}} = 35,8 \text{ m}^3/\text{h}$, $Q_{d_{max}} = 412 \text{ m}^3/\text{d}$. Ujęcie posiada ustalone w kategorii B zasoby wód podziemnych w wysokości 52 m^3 , przy depresji 4,2 m, zatwierdzonych decyzją Wojewody Płockiego nr OS.II.6210-1/3/93 G-423/4699/71 z dnia 24 czerwca 1993 r.

Woda ujmowana jest poprzez dwie studnie głębinowe.

Studnia nr 1, wykonana w 1969 r.

- o głębokość – 118 m
- o wydajność – $52 \text{ m}^3/\text{h}$
- o depresja – 157,5 m

Studnia nr 2, wykonana w 1977 r.

- o głębokość – 123 m
- o wydajność – $52 \text{ m}^3/\text{h}$
- o depresja – 154 m

Ustanowiono strefę ochrony bezpośredniej dla ujęcia wód podziemnych Bożewo. Strefa ochrony bezpośredniej ujęcia wody w pełni zamyka się w granicach gminnej działki, na której jest posadowiona. Parcela ta jest ogrodzona i oznakowana.

Stacja ujmowania uzdatniania wody SUW Choczeń

Pozwolenie wodno-prawne ważne do 25 maja 2016 r., na pobór wód podziemnych w ilości $Q_{h_{max}} = 66,4 \text{ m}^3/\text{h}$, $Q_{d_{max}} = 329,7 \text{ m}^3/\text{d}$. Ujęcie posiada ustalone w kategorii B zasoby wód podziemnych w wysokości $72 \text{ m}^3/\text{h}$, przy depresji $S=11,8 - 15,0 \text{ m}$, zatwierdzonych decyzją UW w Płocku nr OS.III.7531/88/93 z dnia 12 listopada 1993 r.

Woda ujmowana jest poprzez dwie studnie głębinowe.

Studnia nr 1, wykonana w 1993 r.

- o głębokość – 62 m
- o wydajność – $72 \text{ m}^3/\text{h}$
- o depresja - 388 m

Studnia nr 2, wykonana w 1993 r.

- o głębokość – 62 m
- o wydajność – $72 \text{ m}^3/\text{h}$
- o depresja – 351 m

- o Ustanowiono strefę ochrony bezpośredniej dla ujęcia wód podziemnych Choczeniu. Strefa ta w pełni zamyka się w granicach gminnej działki, na której jest posadowiona. Parcela ta jest ogrodzona i oznakowana.

W/w stacje uzdatniania wody wraz z ujęciami nie są monitorowane pod względem bezpieczeństwa i nie są chronione.

Z punktu widzenia zasobów wodnych na ujęciach występuje rezerwa, nie ma nagłej potrzeby rozbudowy istniejących stacji uzdatniania wody.

13.4. Ocena stanu istniejącego wodociągów

Gmina jest zwodociągowana w ok. 95%. Poza jego zasięgiem znajdują się pojedyncze gospodarstwa. Ogólna długość sieci wodociągowej w gminie wynosi 212 km., podłączone jest do niej 1200 budynków mieszkalnych.

System wodociągowy gminy Mochowo tworzy sieć składająca się z czterech wodociągów grupowych, spiętych w jeden system pozwalający na awaryjny przesył wody.

SUW Choczeń – zaopatruje wsie: Choczeń, Dobaczewo, Grabówiec, Kokoszczyń, Śniechy, Kapuśniki, Gozdy, Florencja, Ligówko, Małanowo Nowe, Małanówko, Rokicie, Żułtowo, Osiek, Sudragi (Gm Skepe), Adamowo.

SUWy Bożewo – zaopatrują wsie Bożewo Nowe, Łukoszyno Biki, Cieślin, Bendorzyn, Lisice Nowe, Bożewo, Grodnia, Głuchowo (Gm. Gozdowo)

SUW Ligowo - zaopatrują wsie Ligowo i Ligówko,

SUW Mochowo – zaopatruje wsie: Mochowo, Żurawinek, Malanowo Stare, Zglenice Duże, Żurawin, Żółtowo, Żuki, Zglenice Małe, Romatowo, Dobrzenice Małe, Mochowo Nowe i Mochowo Parcele, Żabiki, Myszki, Dobrzenice Duże, Sulkowo Rzeczne, Malanowo Stare, Sulkowo Baryany.

13.5. Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków

Obecnie kanalizacja sanitarna znajduje się w miejscowościach: Cieślin, Bożewo i Bożewo Nowe. Transport ścieków z tych miejscowości do oczyszczalni ścieków w Cieślinie odbywa się przewodami tłocznymi, za pomocą przepompowni oraz grawitacyjnie. Łączna długość sieci kanalizacyjnej wynosi 10,4 km. Szacuje się, że około 16% mieszkańców gminy może korzystać z kanalizacji.

Planuje się budowę dwóch nowych oczyszczalni ścieków w Mochowie i Ligowie, które wraz z czynną oczyszczalnią ścieków w Cieślinie mają, poza nielicznymi przypadkami zaspokoić potrzeby gminy w zakresie gospodarki ściekowej na terenach o zwartej zabudowie. Na obszarach zabudowy rozproszonej, gdzie budowa sieci kanalizacyjnej jest ekonomicznie nieuzasadniona lokalizowane są przydomowe oczyszczalnie ścieków. W roku 2005 – 2008 wybudowano 167 szt. przydomowych oczyszczalni ścieków.

Jedyna gminna oczyszczalnia ścieków zlokalizowana jest w Cieślinie. Podstawowe parametry oczyszczalni:

Przepustowość – 100 m³/d

Ilość ścieków – 9,1 dam³/rok

BZT 5 – 232 kg/rok

ChZT – 607 kg/rok

N og 182 kg/rok

P og – 71 kg/rok

Odbiornikiem ścieków jest pobliski rów melioracyjny, będący lewym dopływem Skrzy Prawej.

Gmina posiada pozwolenie wodno-prawne na odprowadzanie ścieków ważne do 30 kwietnia 2015 r.

Parametry oczyszczalni ścieków (przepustowość) i jej lokalizacja nie pozwalają na podłączenie wszystkich miejscowości do gminnej sieci kanalizacyjnej.

W pozostałych miejscowościach ścieki są gromadzone w przydomowych zbiornikach bezodpływowych lub oczyszczane w przydomowych oczyszczalniach ścieków.

13.6. Elektroenergetyka

Organizacja systemu.

Na terenie gminy Mochowo nie występują źródła wytwarzania energii elektrycznej.

Z uwagi na brak własnej stacji 110/15kV gmina zasilana jest z dwóch głównych punktów zasilania: GPZ Sierpc, GPZ Rypin.

Ze stacji tych wyprowadzonych jest szereg linii napowietrznych, z których część stanowi sieć gminną średniego napięcia. W gminie funkcjonuje jeden system średniego napięcia 15 kV. Struktura sieci średniego napięcia ma charakter pierścieniowy, co gwarantuje ciągłość dostaw energii elektrycznej na wypadek awarii linii SN.

Stacje transformatorowe na terenie gminy są w zdecydowanej większości, w wykonaniu prefabrykowanym, wolnostojące, słupowe. Łącznie na terenie gminy Mochowo ustawiono 132 stacje transformatorowe.

Sieć energetyczna, na terenie gminy jest administrowana i eksploatowana przez Koncern Energetyczny ENERGA S.A. Oddział Zakład Energetyczny Płock, Rejon Energetyczny w Sierpcu.

Powiązania z układami zewnętrznymi.

W zakresie systemu zasilającego:

Przez teren gminy Mochowo przebiegają tranzytowo dwutorowa linia wysokiego napięcia 110 kV:

- 400 kV relacji Płock - Grudziądz, która nie bierze udziału w zaopatrywaniu gminy Mochowo w energię elektryczną. Wzdłuż tej linii wyznaczona jest strefa izolacji sanitarnej o szerokości 50 m od osi linii ograniczająca zabudowę.

W zakresie systemu rozdzielczego:

Sieć linii średniego napięcia jest spięta, jej odcinki wyprowadzane są poza gminę i zasilają sąsiednie miejscowości. W razie awarii możliwe jest podawanie prądu w kierunku Mochowa liniami średniego napięcia spoza terenu gminy.

13.7. Zaopatrzenie w gaz

40% gminy Mochowo jest zasilane z krajowego systemu gazowniczego. Gmina posiada obecnie około 30 km sieci gazowej średniego i niskiego ciśnienia (około 250 przyłączy), co daje możliwość stosowania gazu w gospodarstwach domowych. Gaz wykorzystywany jest do celów grzewczych oraz komunalno – bytowych. Stacja redukcyjno-pomiarowa 1° zlokalizowana jest we wsi Mochowo Nowe. Gmina zasilana jest w gaz gazociągiem wysokiego ciśnienia DN100.

Przez obszar gminy Mochowo w układzie równoleżnikowym przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia relacji Jamał – Europa Zachodnia DN 1400. Prawie w całości trasa gazociągu przebiega po terenach rolnych, z dala od zwartej zabudowy mieszkaniowej.

13.8. Zaopatrzenie w ciepło

Na obszarze gminy Mochowo występuje duże zróżnicowanie rodzajów źródeł ciepła. Najpopularniejszym nośnikiem energii są niewątpliwie paliwa stałe (węgiel kamienny, koks, drewno i inne) coraz częściej wykorzystywany jest gaz ziemny, gaz płynny (LPG – na terenach które znajdują się poza zasięgiem gazociągu), olej opałowy oraz prąd elektryczny.

Zaspokajanie potrzeb cieplnych odbiorców na terenie gminy odbywa się głównie w oparciu o własne, indywidualne źródła ciepła. Znajdujące się na terenie gminy kotłownie lokalne są niewielkie i zaspokajają potrzeby cieplne związane z ogrzewaniem budynków.

W obiektach użyteczności publicznej w coraz większym stopniu wykorzystywane są paliwa ekologiczne. Na terenie gminy obok kotłowni węglowych znajdują się następujące obiekty opalane paliwami ekologicznymi:

Kotłownie gazowe:

1. Mochowo: Szkoła Podstawowa w Mochowie, Urząd Gminy, Ochotnicza Straż Pożarna i Gminna Biblioteka Publiczna
2. Ligowo: Szkoła Podstawowa, Ośrodek Zdrowia, Ochotnicza Straż Pożarna oraz 5 kotłowni prywatnych, Centrum Kształcenia na Odległość na Wsi.

Kotłownie olejowe

1. Szkoła Podstawowa w Bożewie,
2. Ośrodek zdrowia w Mochowie
3. Kotłownie prywatne – 20 szt.³

Całkowite zapotrzebowanie na moc cieplną dla gminy Mochowo szacowane jest na około 55,5 MW.

Zapotrzebowanie to w rozbiciu na różnych odbiorców przedstawia się następująco:

- budownictwo jednorodzinne -24 MW,
- zabudowa zagrodowa – 13 MW
- zabudowa mieszkaniowo-usługowa – 0,5 MW
- placówki użyteczności publicznej (szkoły, urzędy, ośrodki zdrowia) - 15 MW
- placówki handlowo-usługowe – 2,8 MW
- duże gospodarstwa rolne – 0,4 MW

13.9. Gospodarka odpadami

Na terenie gminy funkcjonuje system zbiórki odpadów niesegregowanych oraz system selektywnej zbiórki odpadów użytecznych od mieszkańców. Zbiórkę i transport odpadów niesegregowanych prowadzą firmy, które posiadają zezwolenie wydane przez Starostwo Powiatowe w Sierpcu na prowadzenie tego rodzaju działalności. Odpady zebrane z terenu gminy deponowane są na składowisku zlokalizowanym w Gozdach.

³ za Program Ochrony Środowiska dla gminy Mochowo

Za zbiórkę odpadów wtórnych odpowiada Przedsiębiorstwo Usługowo – Handlowe „SO”. Zbiórka prowadzona jest w systemie workowym. Zbierane są trzy frakcje odpadów: szkło, tworzywa sztuczne oraz makulatura.

Brak jest natomiast zbiórki odpadów ulegających biodegradacji, oraz remontowo-budowlanych od mieszkańców. Na terenie gminy brak jest instalacji do odzysku odpadów komunalnych (sortowni i kompostowni).

Z terenu gminy w 2007 roku wywieziono 652 Mg odpadów niesegregowanych. Porównując ilości szacunkowe odpadów wyliczone wskaźnikowo z ilościami odpadów rzeczywistymi stwierdzono w 2007 r. zaniżenie ilości wytwarzanych odpadów o około 68%. Na tak dużą różnicę w bilansie odpadów wpływa:

- nie objęcie zorganizowaną zbiórką wszystkich mieszkańców gminy,
- różne sposoby zagospodarowywania odpadów remontowo-budowlanych i wielkogabarytowych,
- niekontrolowane spalanie odpadów (np. tworzyw sztucznych, papieru i kartonu) w paleniskach indywidualnych,
- nielegalne deponowanie odpadów w środowisku tzw. „dzikie składowiska”.

W gminie Mochowo jest prowadzona zbiórka odpadów wielkogabarytowych, nie prowadzi się zbiórki odpadów pochodzących z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych.

Na terenie gminy Mochowo funkcjonuje oczyszczalnia ścieków typu mechaniczno-biologicznego. W 2007 roku powstało ok. 3 Mg osadów ściekowych.

Na terenie gminy Mochowo zbiórkę i transport odpadów komunalnych prowadzi Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej „EMPEGEK” w Sierpcu Sp. z o.o oraz SITA Płock posiadające zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie zbierania i transportu odpadów komunalnych.

Selektywna zbiórka odpadów prowadzona jest na terenie gminy Mochowo od 2003 r. Zbierane są tworzywa sztuczne, papier i szkło.

Składowisko odpadów w Gozdach, gmina Mochowo

Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne oraz obojętne administrowane jest przez Gminę Mochowo. Dane techniczne składowiska⁴

- powierzchnia całkowita 0,89 ha, składowania 0,567 ha
 - projektowana chłonność 8436 m³
 - pojemność wykorzystana około 30%
 - na składowisko dowożone są odpady wyłącznie z gminy Mochowo – rocznie ok. 800 m³ – ok. 200 Mg
 - po zagęszczeniu spycharką gaśnicową w/w ilość zmniejszy się objętościowo do ok. 214 m³
- Elementy zabezpieczenia środowiska
 - uszczelnienie podłoża dwuwarstwowe – folia PEHD oraz folia PS
 - drenaż odcieków i szczelny zbiornik retencyjny
 - monitoring środowiska
 - Zagospodarowanie terenu
 - budynek socjalny wraz z częścią sanitarną
 - kotłownia węglowa lokalna
 - brodzik dezynfekcyjny
 - magazyn środków dezynfekcyjnych
 - utwardzona droga dojazdowa
 - ogrodzenie
 - zieleń izolacyjna
 - Eksploatacja obiektu
 - według instrukcji eksploatacji

⁴

za Gminnym Planem Gospodarki Odpadami

- sprzęt technologiczny: sypcharka gaśnicowa, ładowarka, przyczepa samowładowcza – doraźnie
- obsługa 1-osobowa
- Ocena obiektu
 - wg Przeglądu pozytywna
 - wg WPGO zamknięcie do 2014 r.

Na składowisko dostarczane są odpady niesegregowane pochodzące od mieszkańców oraz z obiektów infrastruktury i zakładów przemysłowych z terenu gminy Mochowo. Odpady dostarczane na składowisko są ugniatane za pomocą specjalistycznego sprzętu, co zmniejsza znacznie ich objętość. Na bieżąco prowadzona jest rekultywacja składowiska. Znaczna jego część została już zapełniona i przysypana warstwą ziemi. Przewiduje się ostateczne zagospodarowanie terenu przez nasadzenie drzew.

13.10. Cmentarze

Na terenie gminy Mochowo funkcjonują 3 cmentarze grzebalne we wsiach Mochowo, Ligowo i Bożewo. Obecnie nie przewiduje się powiększenia tych obiektów.

14. ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH

W planie zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego gmina jest postrzegana jako obszar wysokotowarowej produkcji rolniczej, ze względu na usytuowanie w rejonie z przewagą gleb o najwyższej przydatności rolniczej. Plan zakłada dla obszaru gminy Mochowo realizację:

- polityki poprawy warunków funkcjonowania środowiska przyrodniczego, której celem jest stworzenie spójnego systemu obszarów chronionych, zwiększenie lesistości i ochrony lasów;
- polityki przeciwdziałania nadmiernym dysproporcjom rozwojowym promującej rozwój turystyki z wykorzystaniem walorów przyrodniczych obszarów chronionego krajobrazu i doliny rzeki Skrwy Prawej;
- polityki rozwoju ponadlokalnych systemów infrastruktury technicznej, której celem jest usprawnienie sieci dróg wojewódzkich oraz w zakresie gazownictwa budowa drugiej nitki tranzytowego gazociągu „Jamał”

Przez obszar gminy przechodzą urządzenia infrastrukturalne o znaczeniu ponadlokalnym. Są to:

- Gazociąg tranzytowy DN 1400 „Jamał Rosja – Polska-Niemcy”;
- Napowietrzna linia energetyczna 400 kV relacji Płock – Grudziądz;
- Ropociąg naftowy wysokiego ciśnienia Przyjaźń wraz z dalekosiężnym kablem światłowodowym;
- Droga wojewódzka nr 539 Blinno – gr. woj. – Ligowo - gr. woj. (Tłuchowo – Ligowo – Sierpc);
- Droga wojewódzka nr 541 gr. woj. – Żuromin – Biezuń – Sierpc - gr. woj. (Gozdowo – Mochowo – Tłuchowo).

15. Wykorzystane materiały:

- Baza Danych Lokalnych GUS 1999 – 2003
- Koncepcja programowa kanalizacji sanitarnej dla gminy Mochowo. Usługi Inżynierskie Infrastruktury i Środowiska Hydro-Eko Gostynin, 1997.
- Miejscowy plan ogólny zagospodarowania przestrzennego gminy Mochowo (przyjęty uchwałą nr 39/VI/94 Rady Gminy w Mochowie z dnia 29 listopada 1994r). Wojewódzkie Biuro Planowania Przestrzennego w Płocku.
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu zabudowy mieszkaniowej we wsi Ligowo gm. Mochowo (przyjęty uchwałą nr 144/XXV/01 Rady Gminy w Mochowie z dnia 28 marca 2001 r).
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu oczyszczalni ścieków we wsi Ligowo gm. Mochowo (przyjęty uchwałą nr 143/XXV/01 Rady Gminy w Mochowie z dnia 28 marca 2001 r).
- Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe. Wojewódzkie Biuro Planowania Przestrzennego w Płocku, 2005.
- Plan Gospodarki Odpadami do 2011 roku. Przedsiębiorstwo Usługowo – Handlowe „SO” Józef Sobiesiak Nowe Miszewo 2004
- Plan urzędzenia lasu Nadleśnictwa Płock. 2005.
- Plan zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego (przyjęty uchwałą nr XI/135/03 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 23 czerwca 2003r.)
- Plan zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego (przyjęty uchwałą nr 65/2004 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 7 czerwca 2004r),
- Podstawowe informacje ze spisów powszechnych, gmina wiejska Mochowo. Urząd Statystyczny w Warszawie 2003.
- Program ochrony środowiska gminy Mochowo. Przedsiębiorstwo Usługowo – Handlowe „SO” Józef Sobiesiak Nowe Miszewo 2004
- Program rozwoju lokalnego gminy Mochowo na lata 2004 – 2006
- Strategia rozwoju województwa mazowieckiego (przyjęta uchwałą nr 3/01 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 31 stycznia 2001r.
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Mochowo (przyjęte uchwała rady Gminy Mochowo nr 29/IV/99 z dnia 1 lutego 1999r.)
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Skepe;
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Tłuchowo;
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Brudzeń Duży;
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Gozdowo;
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Sierpc.

16. Wykaz stanowisk archeologicznych na terenie gminy Mochowo

Lp nr kolejny na mapie.	miejsowość	nr AZP	nr stanowiska na obszarze	opis	chronologia	Uwagi/nr wpisu do rejestru zabytków
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
1.	Kapuśniki	43-52	9	osada	okres wpływów rzymskich	
	Kapuśniki	43-52	9	śląd osadniczy	wczesne średniowiecze	
2.	Kapuśniki	43-52	10	śląd osadniczy	starożytność	
	Kapuśniki	43-52	10	śląd osadniczy	nowożytność	
3.	Gozdy	43-52	15	śląd osadniczy	starożytność	
	Gozdy	43-52	15	śląd osadniczy	nowożytność	
4.	Śniechy	44-52	39	osada	wczesne średniowiecze	
5.	Kapuśniki	44-52	38	osada	wczesne średniowiecze	
6.	Kapuśniki	44-52	37	osada	wczesne średniowiecze	
7.	Kapuśniki	44-52	36	osada	wczesne średniowiecze	
8.	Śniechy	44-52	35	osada	epoka brązu	
9.	Śniechy	44-52	34	osada?	epoka brązu?	
	Śniechy	44-52	34	osada?	holsztat/okres lateński	
	Śniechy	44-52	34	osada	średniowiecze	
	Śniechy	44-52	34	osada	starożytność	
10.	Kokoszczyń	44-52	33	osada	holsztat/okres lateński	
	Kokoszczyń	44-52	33	osada	wczesne średniowiecze	
	Kokoszczyń	44-52	33	osada	średniowiecze	
11.	Kokoszczyń	44-52	32	osada	holsztat/okres lateński	
12.	Kokoszczyń	44-52	31	śląd osadniczy	wczesne średniowiecze	
	Kokoszczyń	44-52	31	osada	średniowiecze	
	Kokoszczyń	44-52	31	osada	nowożytność	
13.	Kokoszczyń	44-52	30	osada	średniowiecze	
14.	Kokoszczyń	44-52	29	osada	wczesne średniowiecze	
	Kokoszczyń	44-52	29	śląd osadniczy	starożytność	
15.	Ligówko	44-52	28	śląd osadniczy	średniowiecze	
	Ligówko	44-52	28	śląd osadniczy	starożytność	
16.	Ligówko	44-52	27	śląd osadniczy	wczesne średniowiecze	
	Ligówko	44-52	27	osada	średniowiecze	
	Ligówko	44-52	27	osada	nowożytność	
17.	Ligówko	44-52	26	osada	wczesne średniowiecze	
	Ligówko	44-52	26	osada	średniowiecze	
	Ligówko	44-52	26	śląd osadniczy	nowożytność	
18.	Ligowo	44-52	25	osada	wczesne średniowiecze	
19.	Ligowo	44-52	41	osada	wczesne średniowiecze	
20.	Ligowo	44-52	24	osada	wczesne średniowiecze	
	Ligowo	44-52	24	osada	średniowiecze	
21.	Ligowo	44-52	23	śląd osadniczy	starożytność	
22.	Ligowo	44-52	18	osada	nowożytność	
23.	Ligowo	44-52	49	śląd osadniczy	neolit	▲ ⁵ - toporek
24.	Ligowo	44-52	19	osada	wczesne średniowiecze	
	Ligowo	44-52	19	osada	nowożytność	
25.	Ligowo	44-52	20	osada	holsztat/okres lateński	
	Ligowo	44-52	20	osada	średniowiecze	
	Ligowo	44-52	20	śląd osadniczy	starożytność	
26.	Rokicie	44-52	21	osada	epoka brązu	
27.	Ligowo	44-52	40	osada	wczesne średniowiecze	
28.	Ligowo	44-52	1	śląd osadniczy	holsztat/okres lateński	
	Ligowo	44-52	1	śląd osadniczy	wczesne średniowiecze	
29.	Ligówko	44-52	42	osada	nowożytność	

30.	Kokoszczyń	44-52	43	osada	nowożytność	
31.	Ligówko	44-52	44	osada	epoka brązu	
32.	Ligówko	44-52	45	osada?	epoka brązu	
33.	Grabówiec	44-52	50	osada	neolit	▲
34.	Dobaczewo	44-52	10	osada	średniowiecze	
	Dobaczewo	44-52	10	osada	nowożytność	
	Dobaczewo	44-52	10	śląd osadniczy	starożytność	
35.	Dobaczewo	44-52	48	osada	nowożytność	
36.	Dobaczewo	44-52	47	osada	nowożytność	
37.	Dobaczewo	44-52	45	śląd osadniczy	neolit	
	Dobaczewo	44-52	45	osada	epoka brązu	
	Dobaczewo	44-52	45	osada	holsztat/okres lateński	
	Dobaczewo	44-52	45	osada	nowożytność	
38.	Dobaczewo	44-52	9	osada	średniowiecze	
	Dobaczewo	44-52	9	osada	nowożytność	
	Dobaczewo	44-52	9	śląd osadniczy	starożytność	
39.	Dobaczewo	44-52	8	śląd osadniczy	okres wpływów rzymskich	
	Dobaczewo	44-52	8	osada	nowożytność	
40.	Dobaczewo	44-52	7	osada	wczesne średniowiecze	
	Dobaczewo	44-52	7	osada	średniowiecze	
	Dobaczewo	44-52	7	śląd osadniczy	nowożytność	
41.	Dobaczewo	44-52	6	osada	wczesne średniowiecze	
	Dobaczewo	44-52	6	śląd osadniczy	średniowiecze	
42.	Zglenice-Budy	44-52	3	osada	epoka brązu	
43.	Ligowo	44-52	22	osada	wczesne średniowiecze	
	Ligowo	44-52	22	osada	nowożytność	
44.	Zglenice-Budy	44-53	50	śląd osadniczy	p/m	
	Zglenice-Budy	44-53	50	śląd osadniczy	neolit	p neolit/wcz epoka brązu
45.	Zglenice-Budy	44-53	49	osada	neolit	
	Zglenice-Budy	44-53	49	osada	epoka brązu	
46.	ZgleniceDuże	44-53	53	śląd osadniczy	nowożytność	
47.	ZgleniceDuże	44-53	44	osada?	średniowiecze	
	ZgleniceDuże	44-53	44	osada?	nowożytność	
48.	Malanówko	45-52	55	osada	wczesne średniowiecze	
	Malanówko	45-52	55	osada	średniowiecze	
49.	Malanowo Stare	45-52	56	osada	średniowiecze	
	Malanowo Stare	45-52	56	osada	nowożytność	
50.	Żurawin	45-52	51	osada	wczesne średniowiecze	
51.	Żurawin	45-52	53	osada	średniowiecze	
	Żurawin	45-52	53	osada	nowożytność	
52.	Żurawin	45-52	52	śląd osadniczy	okres wpływów rzymskich	
53.	Żurawin	45-52	19	osada	wczesne średniowiecze	
	Żurawin	45-52	19	osada	średniowiecze	
54.	Malanowo Stare	45-52	57	osada	wczesne średniowiecze	
	Malanowo Stare	45-52	57	osada	średniowiecze	
55.	Żurawinek	45-52	20	osada	wczesne średniowiecze	
56.	Żurawinek	45-52	21	śląd osadniczy	średniowiecze	
57.	Żurawinek	45-52	50	osada	wczesne średniowiecze	
58.	Żurawinek	45-52	22	śląd osadniczy	p/m	
	Żurawinek	45-52	22	śląd osadniczy	neolit	
	Żurawinek	45-52	22	osada	średniowiecze	
	Żurawinek	45-52	22	osada	nowożytność	
59.	Żurawinek	45-52	26	osada	średniowiecze	
60.	Mochowo Parcele	45-52	25	śląd osadniczy	p/m	
	Mochowo Parcele	45-52	25	śląd osadniczy	neolit	
61.	Sulkowo- Rzeczne	45-52	27	osada	średniowiecze	
	Sulkowo- Rzeczne	45-52	27	osada	nowożytność	

62.	Sulkowo-Rzeczne	45-52	28	osada	neolit	
	Sulkowo-Rzeczne	45-52	28	osada	okres wpływów rzymskich	
	Sulkowo-Rzeczne	45-52	28	osada	wczesne średniowiecze	
63.	Sulkowo-Rzeczne	45-52	29	osada	wczesne średniowiecze	
64.	Sulkowo-Rzeczne	45-52	30	osada	średniowiecze	
65.	Sulkowo-Rzeczne	45-52	8	osada	wczesne średniowiecze	
	Sulkowo-Rzeczne	45-52	8	osada	średniowiecze	
66.	Sulkowo-Rzeczne	45-52	31	osada	średniowiecze	
	Sulkowo-Rzeczne	45-52	31	osada	nowożytność	
67.	Sulkowo-Bariany	45-52	32	osada	holsztat/okres lateński	
	Sulkowo-Bariany	45-52	32	osada	wczesne średniowiecze	
	Sulkowo-Bariany	45-52	32	osada	średniowiecze	
68.	Sulkowo-Bariany	45-52	33	osada	wczesne średniowiecze	
	Sulkowo-Bariany	45-52	33	osada	średniowiecze	
69.	Sulkowo-Bariany	45-52	34	śląd osadniczy?	holsztat/okres lateński	
	Sulkowo-Bariany	45-52	34	osada	wczesne średniowiecze	
	Sulkowo-Bariany	45-52	34	osada	średniowiecze	
70.	Sulkowo-Bariany	45-52	35	osada	wczesne średniowiecze	
	Sulkowo-Bariany	45-52	35	osada	średniowiecze	
71.	Sulkowo-Bariany	45-52	36	osada	średniowiecze	
72.	Sulkowo-Bariany	45-52	37	osada	wczesne średniowiecze	
	Sulkowo-Bariany	45-52	37	osada	średniowiecze	
73.	Sulkowo-Bariany	45-52	38	śląd osadniczy?	holsztat/okres lateński	
	Sulkowo-Bariany	45-52	38	śląd osadniczy?	okres wpływów rzymskich	
74.	Mochowo Parcele	45-52	24	osada	średniowiecze	
	Mochowo Parcele	45-52	24	osada	nowożytność	
75.	Mochowo Parcele	45-52	40	śląd osadniczy	epoka brązu	
	Mochowo Parcele	45-52	40	osada	średniowiecze	
76.	Mochowo Parcele	45-52	41	osada	średniowiecze	
	Mochowo Parcele	45-52	41	osada	nowożytność	
77.	Mochowo Parcele	45-52	23	osada	średniowiecze	
	Mochowo Parcele	45-52	23	osada	nowożytność	
78.	Mochowo	45-52	39	osada	średniowiecze	
	Mochowo	45-52	39	osada	nowożytność	
79.	Mochowo	45-52	49	osada	średniowiecze	
80.	Mochowo	45-52	54	osada	wczesne średniowiecze	
81.	Mochowo Nowe	45-52	48	osada	średniowiecze	
	Mochowo Nowe	45-52	48	osada	nowożytność	
82.	Mochowo Nowe	45-52	47	osada	wczesne średniowiecze	
	Mochowo Nowe	45-52	47	osada	średniowiecze	
	Mochowo Nowe	45-52	47	osada	nowożytność	

83.	Mochowo	45-52	46	osada	wczesne średniowiecze	
	Mochowo	45-52	46	osada	średniowiecze	
84.	Mochowo Nowe	45-52	45	osada	wczesne średniowiecze	
85.	Dobrzyńce Małe	45-52	42	osada	wczesne średniowiecze	
	Dobrzyńce Małe	45-52	42	osada	średniowiecze	
	Dobrzyńce Małe	45-52	42	osada	nowożytność	
86.	Dobrzyńce Małe	45-52	43	osada	średniowiecze	
	Dobrzyńce Małe	45-52	43	osada	nowożytność	
87.	Dobrzyńce Małe	45-52	44	śląd osadniczy	wczesne średniowiecze	
	Dobrzyńce Małe	45-52	44	osada	średniowiecze	
	Dobrzyńce Małe	45-52	44	osada	nowożytność	
88.	Ząszyn	45-53	1	śląd osadniczy	późne średniowiecze	
89.	Ząszyn	45-53	2	śląd osadniczy	okres wpływów rzymskich	
	Ząszyn	45-53	2	osada	wczesne średniowiecze	
	Ząszyn	45-53	2	śląd osadniczy	późne średniowiecze	
90.	Żabiki	45-53	4	śląd osadniczy	neolit/wczesna epoka brązu	k trzciniecka
	Żabiki	45-53	4	osada?	późne średniowiecze	
91.	Żabiki	45-53	41	jama odpadkowa	późne. średniowiecze/nowożytność	▲ bad. arch. 1973 r.
92.	Żółtowo	45-53	14	śląd osadniczy	późne średniowiecze	
93.	Myszki	45-53	16	osada	późne średniowiecze	
94.	Romatowo	45-53	46	cmentarzysko	I poł. XII w.	▲ bad ratownicze 1901r.
95.	Romatowo	45-53	45	cmentarzysko	nieokreślony (wczesne średniowiecze.)	▲ bad ratownicze 1900r.
96.	Romatowo	45-53	19	śląd osadniczy	późne średniowiecze	
97.	Romatowo	45-53	17	śląd osadniczy	neolit	
	Romatowo	45-53	17	śląd osadniczy	późne średniowiecze	
98.	Żuki	45-53	18	osada	późne średniowiecze	
99.	Żuki	45-53	13	śląd osadniczy	późne średniowiecze	
100.	Żółtowo	45-53	5	śląd osadniczy	późne średniowiecze	
101.	Żuki	45-53	6	śląd osadniczy	wczesne średniowiecze	
	Żuki	45-53	6	śląd osadniczy	średniowiecze	
	Żuki	45-53	6	śląd osadniczy	nowożytność	
102.	Żuki	45-53	7	osada	średniowiecze	
103.	Zglenice Duże	45-53	10	osada?	późne średniowiecze	
104.	Zglenice Małe	45-53	9	osada?	późne średniowiecze	
105.	Zglenice Małe	45-53	8	osada?	późne średniowiecze	
106.	Zglenice Duże	45-53	11	osada	późne średniowiecze	
107.	Zglenice Małe	45-53	12	osada?	późne średniowiecze	
108.	Dobrzyńce Małe	46-52	3	pkt. osada	neolit	
	Dobrzyńce Małe	46-52	3	osada	średniowiecze	
109.	Dobrzyńce Małe	46-52	4	osada	wczesne średniowiecze	
	Dobrzyńce Małe	46-52	4	osada	średniowiecze	
	Dobrzyńce Małe	46-52	4	osada	nowożytność	
	Dobrzyńce Małe	46-52	4	osada	nowożytność	
110.	Dobrzyńce Małe	46-52	5	osada	wczesne średniowiecze	
111.	Dobrzyńce Małe	46-52	14	osada	holsztat/okres lateński	
	Dobrzyńce Małe	46-52	14	osada	średniowiecze	
	Dobrzyńce Małe	46-52	14	pkt osada	nowożytność	
112.	Dobrzyńce Małe	46-52	2	osada	wczesne średniowiecze	
	Dobrzyńce Małe	46-52	2	osada	nowożytność	
113.	Bożewo	46-52	13	osada	wczesne średniowiecze	
114.	Obręb	46-52	19	osada	wczesne średniowiecze	
115.	Obręb	46-52	20	osada?		
116.	Obręb	46-52	38	osada?	epoka brązu	
117.	Obręb	46-52	18	osada	okres wpływów rzymskich	
	Obręb	46-52	18	osada	wczesne średniowiecze	
118.	Obręb	46-52	17	osada?	średniowiecze	
	Obręb	46-52	17	osada?	nowożytność	
119.	Obręb	46-52	37	osada	średniowiecze	
	Obręb	46-52	37	osada	nowożytność	

120.	Obręb	46-52	36	osada?	średniowiecze	
	Obręb	46-52	36	osada?	nowożytność	
121.	Obręb	46-52	35	osada	średniowiecze	
122.	Cieślin	46-52	34	osada	nowożytność	
123.	Cieślin	46-52	56	ś osada?	neolit	
	Cieślin	46-52	56	ś osada?	epoka brązu	
	Cieślin	46-52	56	osada	okres wpływów rzymskich	
124.	Cieślin	46-52	57	osada	epoka brązu	
125.	Cieślin	46-52	33	osada	średniowiecze	
	Cieślin	46-52	33	osada	nowożytność	
126.	Cieślin	46-52	32	osada	nowożytność	
127.	Cieślin	46-52	61	cmentarzysko	wczesne średniowiecze	
128.	Cieślin	46-52	60	osada	wczesne średniowiecze	bad wykop. 1962 r.
129.	Grodnia	46-52	27	grodzisko	wczesne średniowiecze	nr rej zab. 419/245/60W z dn. 26.03.1960 r. bad sondażowe 1961
130.	Grodnia	46-52	26	punkt osadniczy?	neolit (obozowisko)	bad. wykop. 1961, 62, 64
	Grodnia	46-52	26	osada	holsztat/okres lateński	bad. wykop. 1961, 62, 64
	Grodnia	46-52	26	osada	wczesne średniowiecze	
131.	Grodnia	46-52	28			
132.	Grodnia	46-52	29	osada	neolit	
	Grodnia	46-52	29	osada?	wczesna epoka brązu	
	Grodnia	46-52	29	osada	wczesne średniowiecze	
133.	Grodnia	46-52	23	osada?	neolit	
134.	Grodnia	46-52	24	osada	średniowiecze	
	Grodnia	46-52	24	osada	nowożytność	
135.	Grodnia	46-52	25	pkt osada	epoka brązu	
	Grodnia	46-52	25	osada	wczesne średniowiecze	
136.	Grodnia	46-52	22	osada	średniowiecze	
	Grodnia	46-52	22	osada	nowożytność	
137.	Cieślin	46-52	16	osada	średniowiecze	
	Cieślin	46-52	16	osada	nowożytność	
138.	Cieślin	46-52	30			
139.	Cieślin	46-52	31	śląd osadniczy?	neolit	
	Cieślin	46-52	31	osada?	średniowiecze	
	Cieślin	46-52	31	osada?	nowożytność	
140.	Bożewo Nowe	46-52	30	osada	średniowiecze	
	Bożewo Nowe	46-52	30	osada	nowożytność	
141.	Bożewo Nowe	46-52	8	osada	średniowiecze	
	Bożewo Nowe	46-52	8	osada	nowożytność	
142.	Bożewo Nowe	46-52	7	osada	średniowiecze	
	Bożewo Nowe	46-52	7	osada	nowożytność	
143.	Łukoszyno Biki	46-52	21	punkt osadniczy?	p/m	
	Łukoszyno Biki	46-52	21	punkt osadniczy?	neolit	
	Łukoszyno Biki	46-52	21	punkt osadniczy?	epoka brązu	
144.	Bożewo Nowe	46-52	9	punkt osadniczy?	p/m	
	Bożewo Nowe	46-52	9	osada	średniowiecze	
	Bożewo Nowe	46-52	9	osada	nowożytność	
145.	Bożewo Nowe	46-52	10	osada	średniowiecze	
	Bożewo Nowe	46-52	10	osada	nowożytność	
146.	Bożewo	46-52	62	cmentarzysko	starożytność	
147.	Bożewo Nowe	46-52	1	osada	średniowiecze	
	Bożewo Nowe	46-52	1	osada	nowożytność.	
148.	Bożewo	46-52	11	osada	wczesne średniowiecze	
149.	Bożewo	46-52	12	osada	średniowiecze	
150.	Zglenice Budy	44-52	4	osada?	holsztat/okres lateński	

151.	Zglenice Budy	44-52	2	śląd osadniczy	starożytność	
152.	Romatowo	44-52	47	osada	epoka brązu	▲ Badania wykopaliskowe 1995-96
	Romatowo	44-52	47	osada	średniowiecze	
153.	Romatowo	44-52	8	cmentarzysko	holsztat/okres lateński	▲
154.	Myszki	44-52	15	śląd osadniczy	nowożytność	
155.	Zglenice Budy	44-52	5	osada produkcyjna	nowożytność	
	Zglenice Budy	44-52	5	osada	epoka brązu	
156.	Łukoszyn	47-53	2	osada	wczesne średniowiecze	
157.	Kapuśniki	43-52	34	osada	okres lateński.	
158.	Kapuśniki	43-52	35	śląd osadniczy	ek	
	Kapuśniki	43-52	35	śląd osadniczy	epoka brązu	
	Kapuśniki	43-52	35	śląd osadniczy	wczesne średniowiecze	
159.	Kapuśniki	43-52	38	śląd osadniczy	epoka brązu	
160.	Gozdy	43-52	60	śląd osadniczy	nowożytność	
161.	Gozdy	43-52	61	osada	epoka brązu/wez	
	Gozdy	43-52	61	śląd osadniczy	nowożytność	
162.	Rokicie	43-52	62	śląd osadniczy	nowożytność.	
163.	Bożewo	46-52	6	osada	okr wpl rzymskich	
	Bożewo	46-52	6	osada	wcz. średniowiecze	
164.	Malanowo Stare	45-52	16	śląd osadniczy	p/m	
	Malanowo Stare	45-52	16	śląd osadniczy	n	
	Malanowo Stare	45-52	16	osada	wcz średniowiecze	
	Malanowo Stare	45-52	16	osada	średniowiecze	
165.	Malanowo Stare	45-52	58	osada	epoka brązu	
	Malanowo Stare	45-52	58	osada	m/l	
	Malanowo Stare	45-52	58	śląd osadniczy	wcz średniowiecze	
166.	Załszyn	46-53	21	osada	średniowiecze	
167.	Załszyn	46-53	23	osada	średniowiecze	
168.	Bendorzyn	46-53	38	osada	średniowiecze	
169.	Bożewo Nowe	46-53	39	śląd osadniczy	średniowiecze	
170.	Bendorzyn	46-53	40	śląd osadniczy	średniowiecze	
171.	Lisice Nowe	46-53	41	śląd osadniczy	średniowiecze	
172.	Dobrzeńce Duże	46-53	42	śląd osadniczy	nowożytność	
173.	Załszyn	46-53	43	śląd osadniczy	nowożytność	
174.	Lisice Nowe	46-53	44	śląd osadniczy	p/m	
	Lisice Nowe	46-53	44	śląd osadniczy	nowożytność	
175.						
176.	Osiek	44-51	1			
177.	Osiek	44-51	2			
178.	Osiek	44-51	3			
179.	Osiek	44-51	4			
180.	Osiek	44-51	5			
181.	Osiek	44-51	6			
182.	Osiek	44-51	7			
183.	Osiek	44-51	8	śląd osadniczy	kult trzcinecka	
184.	Osiek	44-51	9			
185.	Osiek	44-51	10			
186.	Osiek	44-51	11	śląd osadniczy	kult trzcinecka	
187.	Rokicie	44-51	12			
188.	Rokicie	44-51	13			
189.	Rokicie	44-51	14			
190.	Rokicie	44-51	15			

191.	Rokicie	44-51	16			
192.	Rokicie	44-51	17			
193.	Rokicie	44-51	18			
194.	Rokicie	44-51	19			
195.	Rokicie	44-51	20			
196.	Rokicie	44-51	21			
197.	Rokicie	44-51	22			
198.	Rokicie	44-51	23			
199.	Rokicie	44-51	24			
200.	Rokicie	44-51	25			
201.	Rokicie	44-51	26			
202.	Rokicie	44-51	27			
203.	Rokicie	44-51	28			
204.	Gozdy	43-52	63	śląd osadniczy	nowożytność.	

Przewodniczący Rady Gminy
Barbara Kozakiewicz